№20(222) 15-21 ივნისი 2001 წ
პარასკევის გამოშვება
ფასი 30 თეთრი

ფანტაზია

ჩვენი საკროსვორდო **ჩემპიონატი** გადამწყვეტ ფაზაში შევიდა და გაძლევთ

აბსოლუტურ გარანტიას და თქვენც გთხოვთ, რომ იყოთ **ობიექტურნი**

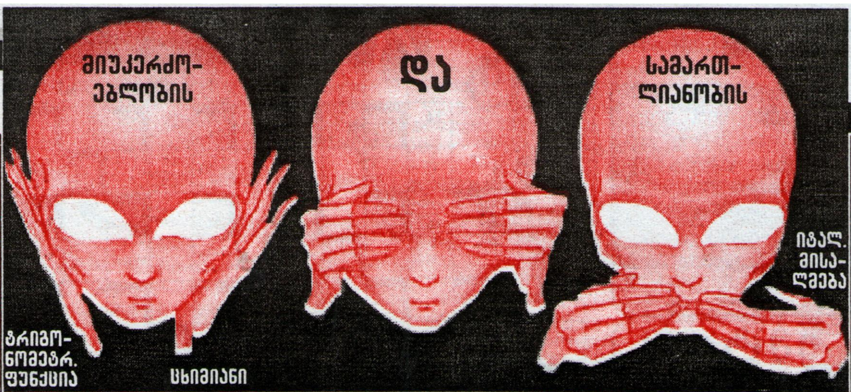

- არმია
- რელიგ. დანესა-ბულება
- მიშველი ჩვენთან (....) ღმერთი
- ტრიგო-ნომეტრ. ფუნქცია
- ცხიმიანი
- ლერ-წამი
- გუდაუთ-ასთანაა
- ტომატი
- თავნება
- ძვ.ფრან-გული ფული
- რა მოგივა ივერია?
- სიცოცხლე
- აფრიკის სახელ-მწიფო
- შუა სს ესპან. რელიგ. მეცნიერი
- მიაკვ-ლია ანუ?
- ბიჭიკოს სიმამრი (....) ნორისი
- ალდგომ. კუნძ. ცენტრი ხანგა-(..)
- ინტერნ-ეტის სა-ჭორაო
- 3,14
- ტაჯიკე-თის „ქა-რთული" ქალაქი
- იტალიის მდინარე
- ნინა-პარი
- ესტო-ნეთის ქალაქი
- სოფიკოს კინო-როლი
- ისაკაძე
- ასეთი ცხენის არსე-ბობს
- რემარკი – „(....) მეგო-ბარი"
- რუსის უთქ-მელი სიტყვა
- ტურგ-ენევის მოთხ-რობა
- ინსტრუ-მენტები
- დეკაბ-რისტი
- კანონი
- დაკო-დილი ცხენი
- კახური სიტყვა
- ციცია-შვილი
- (....)-გელა-შვილი
- შაკილ (.....)
- ზესტა-ფონშიც, ხონშიც
- ერთობ, მეტად (რუსთვ.)
- აზიის დიდი მდინარე
- მათი პელე, ჩვენი – ?
- ინდო-ეთის ქალაქი
- იტალ. მისა-ლმება
- (....)-კორ-ბიუზიე
- ალ.ყაზბ-ეგის მოთხ-რობა
- ტოტიაც, აკელაც
- შეადგ-ინა ალ. ელერდა-შვილმა
- (....)-ბერი-მორი
- კორეის ფული
- იაპო-ნიის ქალაქი

სიყვარული საუკეთესო კოსმეტიკაა
მგონია.... მე-18 გვერდი

ყველაფერი პირველი

!!! მანანა მაისურაძე!

პოპულარულ შოუში - „ვის უნდა 20 000" - პირველმა საქართველოში 15-ივე კითხვას უპასუხა და მაქსიმალური მოგება მიიღო „ფანტაზიის" ერთ-ერთმა ყველაზე ერთგულმა და ძირძველმა მკითხველმა ქალბატონმა **მანანა მაისურაძემ** (...რომელსაც არაერთხელ შეხვედრიხართ ჩვენი გაზეთის ფურცლებზე!)

ვულოცავთ ქალბატონ მანანას ამ უზარმაზარ წარმატებას და ვუსურვებთ დიდ ბედნიერებას ცხოვრებაში!

ქალბატონი მანანა სიამოვნებით დაგვთანხმდა, რომ აგვისტოს მიწურულს „ფანტაზიის" კლუბის პირველ შეკრებაზე სწორედ მასთან მოეწყოს შეხვედრა, რაც, ალბათ, საინტერესო იქნება ჩვენი მომავალი კლუბის წევრებისათვის.

...აღსანიშნავია, რომ ქალბატონ მანანას ერთ-ერთ ეტაპზე („ზარი ახლობელთან") დაეხმარა ჩვენი გაზეთის თანამშრომელი ბატონი გიორგი ვეკუა.

12 მეტრო

მეტროპოლიტენის შექმნის იდეა ეკუთვნის ლონდონელ ჩარლზ პირსონს, რომელმაც 1846 წელს საკუთარი პროექტი სარკინიგზო საქმეების სამეფო კომისიას წარუდგინა. 1853 წელს შეიქმნა კომპანია ***North Metropolitan Railway*** და საკმაოდ მოგვიანებით, ფინანსური სიძნელეებისა გამო, 1860 წელს ისტონ სკვერის მიმართულებით პირველი გვირაბი გაითხარა. პირველი ოთხმილიანი მონაკვეთი 1863 წლის 10 იანვარს, დილის 6 საათზე გაიხსნა. ამ მონაკვეთზე სულ 7 სადგური იყო, მგზავრობა კი 33 წუთს გრძელდებოდა. ვაგონებში გაზის განათება იყო და, როგორც „დეილი ტელეგრაფი" იტყობინებოდა, იქ გაზეთის წაკითხვაც თავისუფლად შეიძლებოდა. გახსნის დღეს გადაყვანილ იქნა 30 000 მგზავრი.

1868 წლის 1 ოქტომბერს გაიხსნა წრიული ხაზი, რომელიც ძირითად ხაზთან ერთ სადგურში იკვეთებოდა და ხაზიდან ხაზზე გადაჯდომის საშუალება იყო შესაძლებელი.

13 მოდა

მოდების პირველი ჩვენება შედგა 1899 წელს ჰანოვერ სკვერზე, ლონდონში, პოპულარული მწერალი ქალის ელეონორ გლინის დის, ლუსილის მიერ.

ამ დროს ინგლისში ჯერ კიდევ არ იყვნენ პროფესიონალი მოდელიორები, ასე რომ ლუსილმა თავად შექმნა პირველი საჩვენებელი მოდელები. პირველი ჩვენებისათვის ამ ქალმა ძლივს დაითანხმა სამი არისტკრატი ქალბატონი, რომლებსაც საგანგებოდ ასწავლა პოდიუმზე სიარული და სახელებიც კი შეუცვალა მათ. თვითმხილველთა დამოწმებით, ამ პირველ ჩვენებაზე სტუმრები უფრო ჩაის დასალევად მოვიდნენ, ვიდრე რაიმე უცნაურის სანახავად. მცირე ხანში ლუსილმა უზარმაზარი პოპულარობა მოიპოვა ლონდონში, ხოლო მის არისტოკრატ მოდელებს ახლა მხოლოდ „ლუსილის ლამაზმანებად მოიხსენიებდნენ.

მოდის პირველი ფოტოები გამოჩნდა პარიზის ჟურნალ „ლა მოდ პრაქტის"-ში 1891 წ დეკემბერში. ამავე პერიოდში დაიწყო ფერადი ფოტოების ბეჭდვა პრიმიტიულ ორფერიან დაზგაზეც.

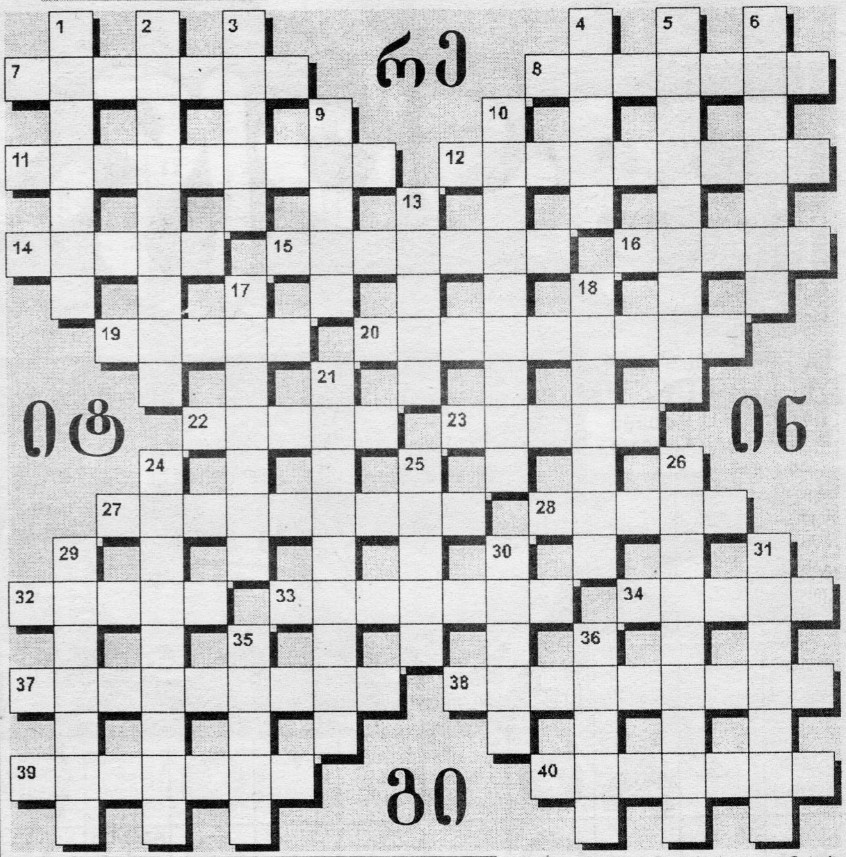

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40

პასუხები მე-7 გვერდზეა

01-50 ქ. - შეუფასებელი
51-100 ქ. - დაბალი შედეგი
101-150 ქ. - საშუალო შედეგი
151-200 ქ. - ოსტატური შედეგი
201-220 ქ.- დიდოსტატი!
221-239 ქ.- ბრავო, მაესტრო!
240 ქ - ხომ არ გადაგვემოწმებინა?

1. XX საუკუნის ბელგიელი მხატვარი რენე (.......), სიურრეალიზმის თვალსაჩინო წარმომადგენელი (**7**). 2. პირის ღრუს ლორწოვანი გარსის ანთება (**5**). 3. ქალაქი გერმანიაში მდინარე მოზელზე, სადაც მდებარეობს კარლ მარქსის სახლ-მუზეუმი (**5**). 4. კომედიის მფარველი მუზა (**6**). 5. წელიწადის დღეების აღრიცხვის სისტემა (**1**). 6. ძველ ბერძენი პოლიტიკოსი და სტრატეგი, ათენის ჯარების სარდალი პელოპონესის ომში, პართენონის მშენებლობის ინიციატორი (**8**). 7. გერმანელი მათემატიკოსი, გეორგ .... (1845-1918), შეიმუშავა სიმრავლეთა თეორიის საფუძვლები, რითაც ხელი შეუწყო მათემატიკის განვითარებას (**10**). 8. წამალი, რომელიც ალქიმიკოსების აზრით, კურნავს ადამიანს ნებისმიერი სნეულებისგან (**7**). 9. ამერიკელი მწერლის, სემუელ ლენგჰორნ კლემენსის ლიტერატურული ფსევდონიმი, რომლითაც მას მთელი მსოფლიო იცნობს (**5**). 10. ქელეს მაგვარი საკონდიტრო ნაწარმი (**4**). 11. ცნობილი რუსი მსახიობი, რუსეთის დამსახურებული არტისტი, ერთ-ერთი იღბლიანი ჯენტლმენთაგანი (**5**). 12. თევზი მტევანფარფლიანთა ოჯახიდან, რომელიც პირველად აღმოჩენილ იქნა XX ს პირველ ნახევარში სამხრეთ აფრიკის სანაპიროებთან და რომელიც ითვლება ერთ-ერთ უძველეს სახეობად ამჟამად დედამიწაზე მცხოვრებ ყველა ცოცხალ არსებას შორის (**7**). 13. 1684 წ ფრანგი ასტრონომის, ჯოვანი დომენიკო კასინის მიერ აღმოჩენილი სატურნის თანამგზავრი (**8**). 14. ტერიტ.-ადმ. ერთეული რიგ ქვეყნებში (ავსტრალია, მექსიკა....) (**3**). 15. სისხლძარღვების კეთილთვისებიანი სიმსივნე (**7**). 16. თანამდებობა ძველ რომში, სახალხო ტრიბუნის თანაშემწე (**8**). 17. წყალბადის რადიოაქტიური იზოტოპის ^{3}H-ის ატომ-ული (**9**). 18. ოჯახში დაპატიჟებული პირი

რი ელემენტი, შედის ჰალოგენების ჯგუფში, მისი სახელწოდება წარმოდგება ბერძნული სიტყვისაგან და ნიშნავს „განადგურებას" (**4**). 20. სასტუმრო სანკტ-პეტერბურგში, რომელშიც 1925 წლის 28 დეკემბერს თვითმკვლელობით სიცოცხლე დაასრულა დიდმა რუსმა პოეტმა სერგეი ესენინმა (**8**). 21. დიდი ზომის მახვილი, გამოიყენებოდა 15-17 საუკუნეებში, გერმანიასა და შვეიცარიაში (**10**). 22. მემორიალური ქვის ფილა, რელიეფური გამოსახულებით (**5**). 23. სამოთხის სინონიმი (**1**). 24. გერმანელი ფიზიკოსი, რუდოლფ იულიუს ემანუელ .... (1822-1888), თერმოდინამიკის ერთ-ერთი ფუძემდებელი (**9**). 25. კაკბის მსგავსი, პატარა ზომის ფრინველი (**3**). 26. რელიგია, რომლის გავრცელების არეალი შემოიფარგლება იაპონიით (**7**). 27. ახლო წარსულის გერმანელი ფეხბურთელი, 1990 წ მსოფლიოს და 1996 წ ევროპის ჩემპიონი (**6**). 28. ქვეყნის შეიარაღებული ძალები (**1**). 29. ისტ. რეგიონი პოლონეთის ტერიტორიაზე, რომელიც 1526 წელს შევიდა პოლონეთის დაქვემდებარებაში (**8**). 30. პირინეის მთათა სისტემის უმაღლესი მწვერვალი (**8**). 31. გერმანელი არქეოლოგი, რომელმაც 1870-იან წლებში აღმოაჩინა ტროას ნანგრევები (**5**). 32. საფრანგეთის მეფეთა დინასტია 1328-1589 წლებში (**7**). 33. ფრანგი პოეტი-სიმბოლისტი, პოლ .... (1844-1896) (**5**). 34. შექსპირის ტრაგედია (**4**). 35. ამერიკელი კინორეჟისორი, მსახიობი და სცენარისტი, ვუდი .... (**5**). 36. გერმანელი მწერალი ჰენრიხ .... (1917-1985), 1972 წ ნობელის პრემიის ლაურეატი (**8**). 37. საზოგადოების შემსწავლელი მეცნიერი (**4**). 38. ანტიკური ფილოსოფიის მიმდინარეობა, რომლის თვალსაჩინო წარმომადგენლები იყვნენ სენეკა და მარკუს ავრელიუსი (**9**). 39. დანიელი კომპოზიტორი (1865-1931), ავტორი ოპერისა „მასკარადი" (**10**). 40. ძვ. რმან. ტომის წარმომადგენელი (**7**).

ფანტაზიის დიდოსტატები

- სიყვარული სწრაფად და მოულოდნელად იშვა;
- ეს ის გრძნობა იყო (...ძალზედ ღრმა და დამთრგუნველი), რომლის მსგავსიც არასოდეს!' განეცადა სერ არტურ კონან დოილს...

(გაგრძელება, დასაწყისი გასულ ნომერში)

Sir Arthur Conan Doyle (1859-1930)

არტურმა თავისი ტრფიალის ამბავი მხოლოდ დედას გაანდო და თან დააყოლა, რომ მაინც ავადმყოფი ლუიზას ერთგული იქნებოდა და, ალბათ, ამით საფუძველი მოუძებნა იმ უარყოფას, რის განხორციელებაც 23 წლის თავქარიანი ჯინ ლეკის მიმართ სურდა განეხორციელ ნა.

მაგრამ...

განა ვინმეს შეეძლო ჯერ კიდევ ახალგაზრდა, მაგრამ უკვე პოპულარული არტურის გამტყუნება? მაგალითად, ფანტასტი ჰერბერტ უელსი საყვარლების მთელ ჰარამხანას ინახავდა და ბევრი უკანონო შვილიც ჰყავდა. ან ჩარლზ დიკენსის საქციელი თუ იყო საძრახისი, როცა მან „გარეშე კავშირით" მშვენიერი ბავშვი მოავლინა ქვეყნიერებას?!

კონან დოილის მაღალზნეობრივი საქციელი არც რელიგიური მოტივირებით იყო განპირობებული (...იმხანად მას უკვე უარყოფილი ჰქონდა კათოლოკური ეკლესია). მას უფრო იმ მაგალითის განმეორება არ სურდა, რაც მის ოჯახში მამამისს ჰქონდა თავის ლოთობისა და აღვირახსნილი ცხოვრების გამოისობით ჩადენილი, რის გამოც დედას და უფროს დებს მრავალი სიდუხჭირის გადატანა მოუხდათ. დედამისი, ძლიერი და კეთილშობილი ქალი, რომელიც ნამდვილად უკეთეს ცხოვრებას იმსახურებდა, ყველანაირ მსხვერპლზე წავიდა, რათა ოჯახი გამოეკვება, როცა ლოთი ქმარი საავადმყოფოში მოუთავსეს. დებმაც ბევრი იწვალეს, რათა უმცროსი ძმისათვის უმამობა არ ეგრძნობინებინათ და ყოველივე ამან უდიდესი პატივისცემის გრძნობა წარმოშვა მომავალ მწერალში ზოგადად ქალების მიმართ და ცხოვრების მრწამსად გაიხადა, რომ არასოდეს მიეყენებინა მათთვის ტკივილი.

ჯერაც ცოცხალი იყო ლუიზა, არტურს ეს „დამთრგუნველი" გრძნობა რომ ეწვია, რასაც სხვა ქალისადმი სიყვარული ჰქვია. ავადმყოფი ქალი ვაჟკაცურად იტანდა ქმრის გაორებულ ცხოვრებას და იუმორითაც კი აღიქვამდა ამ უცნაური სატრფიალო სამკუთხედის პერიპეტიებს.

მერი მორსტონის პროტოტიპი

მას არტურ კონან დოილი 22 წლის ასაკში შეუყვარდა, როცა ეს უკანასკნელი ექიმად მსახურობდა პორტსმუტსის სიახლოვეს პატარა ქალაქ საუთსიში. ქალი იმ ქალაქის მკვიდრი იყო, გარეგნობითა და ნიჭით არცთუ გამორჩეული, მაგრამ, სამაგიეროდ, მშვიდი და ერთგული, რომლის ნდობა მთელი ცხოვრების მანძილზე შეიძლებოდა. ქალს კარგად ესმოდა, რომ ეს მაღალი, ცისფერთვალება ექიმი მისთვის ნამდვილად გამოსადეგი ქმარი იქნებოდა; არც არტური იყო ამის წინააღმდეგი, რადგან იმ პერიოდში მას, როგორც გემის ექიმს, მთელი მსოფლიო ჰქონდა შემოვლილი და ახლა მყუდრო ოჯახში აპირებდა დასვენებას.

კონან დოილის შემოქმედების მკვლევარები ირწმუნებიან, რომ მწერალს წარმოსახვაში სწორედ ლუიზა ჰყავდა, როცა იგი მერი მორსტონის სახეს ხატავდა ანუ იმ ქალს, რომელზედაც ექიმმა უოტსონმა იქორწინა.

„მის სახეზე არ იყო არც წყობილი ნაკვთები, არც მიმზიდველი ელფერი, სამაგიეროდ გამომეტყველება გახლდათ საამო და სანდომიანი, მისი უზარმაზარი ცისფერი თვალები აღსავსე იყო საოცარი სულიერებით და თანაგრძნობით".

ამბობენ, რომ ლუიზასა და არტურის დამოკიდებულება ანგარიშან მეგობრობას უფრო ჰგავდა, ვიდრე ვნებთ შემოსილ რაიმე ურთიერთობას. ამას აძლიერებდა ისიც, რომ არტური ლუიზას მენინგიტით დაავადებულ ძმას მკურნალობდა და... ასე იყო თუ ისე, 1885 წლის აგვისტოში მათ იქორწინეს. იმასაც ამბობენ, რომ ეს ნაჩქარევი ნაბიჯი იყო, რომ მის შესახებ კონან დოილი ნანობდა, მაგრამ აღარ შეეცლო ეღალატა ქალისთვის, რომელსაც დიდ პატივს სცემდა.

ქორწინებამ მისი ყალყზე შემდგარი ცხოვრება დააშოშმინა; მას ახლა მხოლოდ აგონდებოდა არქტიკაში ვეშაპებზე ნადირობა თუ აფრიკის გარშემოვლით ორჯერ ინდოეთში ჩასვლა; ახლა დოილი სპირიტიზმმა გაიტაცა და თავდავიწყებით ჩაეფლო წიგნების კითხვაში; იგი განურჩევლად კითხულობდა ყველაფერს: რკინიგზის ისტორიას, ჩინეთში მოგზაურობის ქრონიკებს, შინაური ფრინველების მოვლის ინსტრუქციას და... დეტექტივებს! ამ უკანასკნელთა კითხვა ყოველთვის უკმარისობის გრძნობას უტოვებდა, რადგან მათში ძლიერი, რეალური პიროვნებები კი არა, უაზროდ ჩახლართული ამბები იყო მოთხრობილი მხოლოდ.

...ასე მოისურვა კონან დოილმა ძლიერი დეტექტივის შეყვანა მსოფლიო ლიტერატურაში და შეიყვანა კიდეც, ოღონდ სანამ მის შტრიხებს მოხაზავდა, მეორე, არანაკლებ ცნობილ პერსონაჟზე დაიწყო ფიქრი, რომელიც საბოლოოდ საკუთარ თავს დაამგვანა... ეს, რა თქმა უნდა, ექიმი უოტსონი გახლავთ.

ნარმატება

ორიოდ წელიწადში გამომცემლება კონან დოილი ერთ-ერთ ყველაზე შემოსავლიან მწერლად აღიარეს. მწერლადქცეული ექიმის ფინანსური მდგომარეობაც საკმაოდ მყარად დადგა ფეხზე, იგი საოცარი სიყვარულით ეპყრობოდა თავის პირმშოს, მაგრამ გულის სიღრმეში მაინც რაღაც დისკომფორტს განიცდიდა - მას აკლდა თავგადასავლები... და სიყვარული!

ეჭვსგარეშეა, რომ არტურს კვლავაც უყვარდა თავისი უიმედოდ დასნეულებული მეუღლე, დავოსში ყოფნისას წუთითაც არ შორდებოდა მას და ყველანაირად ცდილობდა სნეული ქალის ყურადღება საამო ფაქტებისაკენ გადაეტანა; საამისოდ ოსკარ უაილდს თუ მისთანა მეგობარ მწერლებსაც საგანგებოდ იწვევდა თავისთან, მაგრამ **1897 წელს** გამოჩნდა ჯინ ლეკი! და არტურ კონან დოილს სხვა საწუხარი არღარა დარჩა - ვაითუ ამ ქარაფშუტამ ერთ მშვენიერ დღეს გათხოვება მოისურვოს და ჩემი თვალთახედვიდან გაქრესო?!

(დასასრული შემდეგ ნომერში)

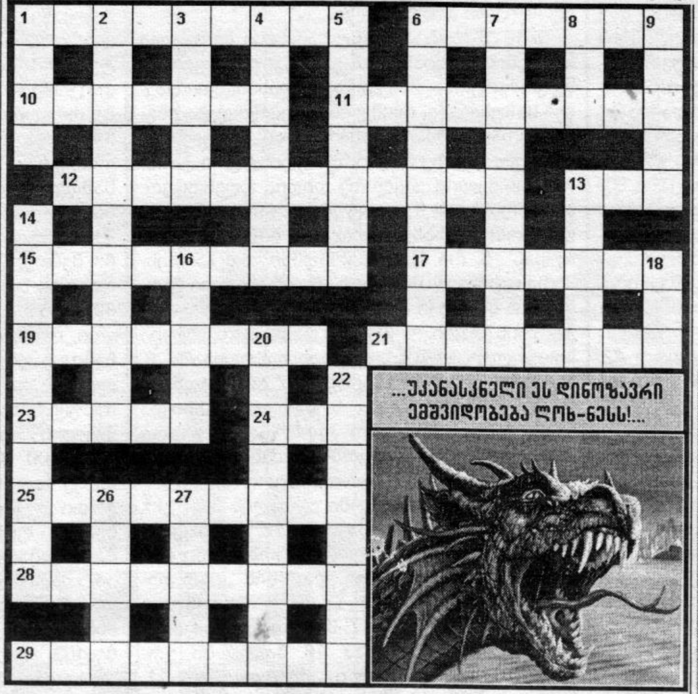

...უკანასკნელი ეს დინოზავრი ემშვიდობება ლოხ-ნესს!...

თარაზულად: 1. სუბიექტი, რომელსაც ერთ ადგილზე ცხოვრება არ შეუძლია. 6. ერთ-ერთი უმაღლეს ტიტულთაგანი უძველეს საქართველოში. 10. ე.წ. „კუდიანების მთა" ქაჯანას ცნობიერებაში. 11. ივანე მრისხანეს მიერ გატარებული რეფორმების სახელი. 12. საპატიებელი და შესანდობი ანუ როგორი? 13. სამეწარმეო საქმის წილი. 15. რიჰარდ ვაგნერის ოპერა. 17. სუბტროპიკული ხე მსხლისმაგვარი ნაყოფით. 19. ერთგვარი მუსიკალური ტემპი. 21. ცისკარას სატრფოს როლის განმასახიერებელი ქალბატონი. 23. სოფელი ზუგდიდის რაიონში. 24. (.....) მიქაძე. 25. (თუ ვინმეს ახსოვს) დიდი კომუნისტი ურუგვაიდან, როდნეი... 28. XIII ს ქართველი მწერალი და ასტრონომი. 29. ენათმეცნიერების შემადგენელი ნაწილი.

შვეულად: 1. სახელი ქალისა, რომელსაც უპირატესად დაბადების მიხედვით არქმევენ. 2. „დიდოსტატის" კათალიკოსი. 3. გაზაფხულის ხილი. 4. ერთი ჩვენი სამხრეთული რაიცენტრის ყოფილი სახელი. 5. ერთგვარი სამხრე სამხედრო ფორმაზე. 6. კონდიტერული ნაწარმი. 7. XX ს დასაწყისის დიდი რუსი ბიოლ-ოგი. 8. ტყის ქალი... ასე ვთქვათ. 9. სახელმწიფო აზიაში. 13. ევროპის სახელმწიფოს დედაქალაქი. 14. დიდი რუსი ბალერინა. 16. შუა საუკუნეების სომხეთის რელიგიურ-კულტურული ცენტრი, სამონასტრო კომპლექსი. 18. გიორგი ლეონიძის ლექსი. 20. რუსი კინორეჟისორი, იგორ... 22. ჩვენი ფლორის ერთგვარი ბალახი. 26. პატარა „ირაკლის" ვარიანტი. 27. თვალის ქმედება.

იმდენჯერ გვიხსენებია კროსვორდებში „შოტლანდიელი ურჩხულის" სახელი, რომ არ შეიძლებოდა ჩვენი ყურადღება არ მიეპყრო ასეთ ინფორმაციას:

„Пойман последний динозавр планеты!"

ერთი რუსული ჭრელაჭრულა (...და ბრიყვული!) გასართობი ჟურნალის თანახმად ფრანგი ზოოლოგის, მიშელ ჟანეტის მიერ საგანგებოდ მოწყობილ ექსპედიციას ლოხ-ნესში დაუჭერია ის იდუმალი არსება, რომლის შესახებ მთელი მსოფლიო ლაპარაკობს...

ჩვენ ამ ინფორმაციისა არ გვჯერა და ეს „შოტლანდიელი ურჩხულის" მოუხელთებლობის კი არა, აღნიშნული რუსული გამოცემების იაფფასიანი სიბრიყვის ბრალია; და აი, რატომ - სიბრიყვის:

აბა, როგორ შეიძლება ენდო ისეთ გამოცემას, სადაც ლევ ტოლსტოის სურათია დაბეჭდილი და, რუსმა მკითხველმა უნდა იცნოს რა იგი, კროსვორდში მისი გვარი უნდა ჩაწეროს!

...ილია ჭავჭავაძის შესახებ რომ ვიკითხოთ - ვინ არისო - ხომ აიკლებენ ლანძღვით ამ საწყალ „ფანტაზიას" მისი მრავალრიცხოვანი მაგინებლები!

ჰოდა, მადლობა ღმერთს, რომ ჩვენ ურჩხულებს ვერ ვიჭერთ!

თარაზულად: 1. გაუშლელი ყვავილი. 4. ადამიანის ზედა ყბის ძვლების ღრუს ლორწოვანი გარსის ანთება. 8. მონღოლეთის ფულის ერთეული. 14. ჩვენში მობილური ტელეფონების წარმოებით ცნობილი ელექტრო საქონლის მწარმოებელი ამერიკული კომპანია. 15. როგორი შეიძლება იყოს დაავადება? 16. ვაჟასეული „ბახტრიონის" პერსონაჟი. 19. ჯუზეპე ვერდის ოპერა. 20. დანაშაულისა და მისი მიზეზების შემსწავლელი მეცნიერება. 23. სპორტული საქონლის მწარმოებელი გერმანული ფირმა. 24. ერთ-ერთი როლის შემსრულებელი ფილმში „ბედის ირონია, ანუ გაამოთ". 25. გაერთიანება - ლათინურად. 29. მუსლიმანთა სალანძღავი სიტყვა არამუსლიმანების მიმართ. 30. ერთ-ერთი ქვეყანათაგანი, რომლის ფულის ერთეულის სახელწოდება დოლარს წარმოადგენს (ოღონდ არა აშშ-ს დოლარს). 31. ასტეროიდების ყველაზე ცნობილი წარმომადგენლებია: ცერერა, პალადა, იუნონა, ეროტი, ამური და... აქ კიდევ ერთი ცნობილი ასტეროიდი გაიხსენეთ, რომელსაც სახელი ტრაგიკულად დაღუპული ყმაწვილის საპატივსაცემოდ ეწოდა. 35. ესპანეთში 1982 წელს ჩატარებულ მსოფლიო ჩემპიონატის საუკეთესო ფეხბურთელი. 36. იგივეა, რაც მანიაკალურ-დეპრესიული ფსიქოზი. 37. პროვინცია დასავლეთ კანადაში. 41. დელფინისებრთა ოჯახის ძუძუმწოვარი ცხოველი. 42. *ნახილეთ ფოტო #1*. 43. ბროკჰაუზის თანამოსაქმე ენციკლოპედიების წარმოებაში. 47. *იხილეთ ფოტო #6*. 48. მიმდინარეობა დასავლეთ ევროპის ხელოვნებაში 1910-1920-იან წწ, რომლის უმთავრესი წარმომადგენლებიც ამედე ოზანფანი და შარლ ედუარ ლე კორბიუზიე გახლავთ. 49. თავდაპირველად ასე ეწოდებოდა ძველი ბერძნული ტრაგედიების დასკვნით ნაწილს, ახლა კი ეს სიტყვა უბედურ შემთხვევასთანაა ასოცირებული. 52. სიტყვა, რომლითაც მოიხსენიებენ ადამიანს, რომელსაც დამთავრებული აქვს ბაკალავრიატი და მაგისტრატურა და სწავლის გაგრძელებას აპირებს ჩვენს უნივერსიტეტებში. 53. *იხილეთ ფოტო#3*. 54. პერსონაჟი ქალი ჭაბუა ამირეჯიბის რომანისა „დათა თუთაშხია". 58. ცხოვრებაშივე ბედნიერად შერაცხული ძველი რომაელი მოღვაწე, რომელსაც შეეწირა ერთ-ერთი უდიდესი ძვ.რომაელი სამხედრო და სახელმწიფო მოღვაწე გაიუს მარიუსი. 59. ზღაპრული არსება. 60. *იხილეთ ფოტო #2*. 61. დანაოჭებული ან ტალღისებური ზედაპირის მქონე ნაჭერი. 66. სიტყვა ქართულ ჟარგონში, რომელიც ემთხვევა სოფი ლორენის ქმრის გვარს. 67. მოდით ვთქვათ ასე, ჩვენი პლანეტის ზედაპირის შემადგენელი უდიდესი ნაწილი. 68. მოლდავური წარმოშობის მქონე მეცნიერი, მწერალი და სახელმწიფო მოღვაწე, პეტრე პირველის მრჩეველთაგანი. 73. ლონდონის საფეხბურთო კლუბი. 74. საქართველოს მთავარმმართველი რუსეთ-თურქეთის ომის დროს, რუსი გენერალ-ფელდმარშალი. 75. აქ იმ მცენარის სახელწოდება გაიხსენეთ, რომელსაც ყველა ჩვენთაგანი უცხო სუნელს ეძახის, ასევე მოიხსენიებდნენ ქართველები ცნობილ ბერძნულ მთასაც. 78. ელეელთა სკოლის დამაარსებელი ძველი ბერძენი ფილოსოფოსი. 79. მატყუარას ერთ-ერთუ ვარიიაცია. 80. გასული საუკუნეების სამგზავრო საშუალება. 84. თანამდებობის პირი პროვინციის მმართველთან ძველ რომში. 85. კუნძული, რომელზედაც მდებარეობს ტრინიდადი და ტობაგოს დედაქალაქი პორტ-ოფ-სფეინი. 86. სპორტში ურთიერთობის გამრკვევი ორ დაპირისპირებულ მხარეს შორის. 90. კორეის ფულის ერთეული. 91. გამაბრუებელი, ძილის მომგვრელი წამალი. 92. გვარი ქალისა, რომელმაც ლენინს ესროლა 1918 წლის 30 აგვისტოს. 93. ისტორიული ციხე-ქალაქი ტაო-კლარჯეთში. 97. ქალაქი რუმინეთში. 98. თოვლის დედოფლის სამფლობელოში ძმობილის საძებნელად გამართული გოგონა ჰანს ქრისტიან ანდერსენის ზღაპარში. 99. მსოფლიო კინოს „ლურჯი ანგელოზი", რომლის ნამდვილი სახელი და გვარი მარია მაგდალენა ფონ ლოში გახლავთ. 104. რეცეპტის პირი, რომელიც თან ახლავს აფთიაქში გაცემულ წამალს. 105. სევილიის თამბაქოს ფაბრიკის ყველაზე ცნობილი მუშაკი ქალბატონი. 106. მთავარი პერსონაჟის გვარი პიერ ბულის რომანში „მაიმუნების პლანეტა". 110. რა დაუტოვა კაცობრიობას ანა ფრანკმა? 111. რა უნდა განაცხადო როცა არ მოგაკუთვნებენ იმას, რაც კანონით გეკუთვნის? 112. საცხოვრებელი სახლის შიგნითა დახურული ეზო ძველ რომში. 116. მოსკოვის საფეხბურთო კლუბი. 117. ალექსანდრე დიუმამამას რომანი, რომელიც ეხება ბენვენუტო ჩელინის მოწაფის ტრაგიკულ სასიყვარულო ისტორიას. 118. ფრანგი მწერალი, რომელსაც მთელი მსოფლიო იცნობს რომანების ციკლით „დაკარგული დროის ძიებაში". 121. გადაშენებული პირველყოფილი ხარი, რომლის უკანასკნელი წარმომადგენელიც 1627 წელს მომკვდარა ვარშავის ზოოპარკში. 122. ნოეს კიდობნის ნავთსაყუდელი მთა, რომელსაც ადგილობრივნი მასისს ეძახიან. 123. მათემატიკური ცნება, რომელიც გალაკტიონის შემოქმედებაში ლექსთა შეჯიბრებას უკავშირდება. 127. გულის კუნთოვანი კედელი. 128. რა ჰქვია თარაზული #129-ს კოლეგას, ბარიკელოს? 129. *იხილეთ ფოტო #5*. 130. ერთი ფუნტი სტერლინგი 1971 წლამდე უდრიდა 20 შილინგს... ერთი რა უდრიდა 21 შილინგს? 131. ზიმბაბვის და ზამბიის ყოფილ სახელწოდებაში დაფიქსირებული სახელწოდება, რომელიც უკავშირდებოდა ცნობილ ბრიტანელ მულტიმილიონერს, სისილ როდსს. 132. იტალიელი პოლიციელი.

შვეულად: 1. ცენტრალური ნერვული სისტემის დაზიანებით გამოწვეული უგონო მდგომარეობა. 2. წყალზე გადასაადგილებელი საშუალება, რომლის სახელწოდება ინგლისურად ნიშნავს „გამპობს", ან „მჭრელს". 3. კუნძულ იავაზე მდებარე ბუდისტური ტაძარი, რომელიც ყველაზე დიდია დღესდღეობით არსებულ ბუდისტურ ტაძართა შორის და რომლის სახელწოდებაც ნიშნავს „ათას ბუდას". 5. რა ჰქვია მეორენაირად ჭაობისპირა ფრინველ მარაბუს? 6. ფრანგული წარმოების მსუბუქი ავტომობილი. 7. კონსტრუქტორის გვარი, რომელიც დაფიქსირებულია პისტოლეტ **TT**-ს ვრცელ სახელწოდებაში. 9. ავტორი ბალეტისა „ბოლერო" და „დაფნისი და ქლოე". 10. ლევ ტოლსტოისეული „ომი და მშვიდობის" მთავარი პერსონაჟის გვარი როსტოვასთან, ბოლკონსკისთან და ბეზუხოვთან ერთად. 11. გეოდეზიური და ასტრონომიული კუთხსაზომი იარაღის ნაწილი, ე.წ. დიოპტრიანი სახაზავი. 12. ქართველი ლიტერატურული მოღვაწე, რომელმაც თარგმნა ქართულ ენაზე ლაო-ძის „დაო-დეძინი", ლერი.... 13. „შავ წყალად" წოდებული თვალის დაავადება. 17. სამთო-სათხილამურო სპორტის სახეობა. 18. მთლიანი, ერთიანი, გაერთიანებული, ანუ როგორი? 21. ავსტრიელი მსახიობი, რომელსაც კინოს მოყვარულებმა ლუკინო ვისკონტის ფილმებიდან იცნობენ, ჰელმუტ... 22. ეკლექტიზმის ნაირსახეობა ფილოსოფიაში. 26. ბილ კლინტონის საყვარელი მუსიკალური ინსტრუმენტი. 27. ერთ-ერთ საგაზეთო ჟანრში (...და არა მარტო საგაზეთო!) დახელოვნებული ჟურნალისტი. 28. ტრამვით, ანთებით ან ნივთიერებათა ცვლით გამოწვეული ძვლოვანი წანაზარდი. 32. ერთ-ერთი უმთავრესი ღმერთი ინდურ ფილოსოფიაში. 33. ავსტრალიური ველური ძაღლი. 34. დაავადების გამომწვევი მიზეზების შემსწავლელი მედიცინის დარგი. 38. უეფას თასის უკანასკნელი ერთობ დრამატული ფინალის მონაწილე ესპანეთის საფეხბურთო კლუბი. 39. XX ს გერმანელი მწერალი, ავტორი რომანისა „ტრიუმფალური თაღი". 40. ლატვიის ქალაქ დაუგავპილსის უძველესი სახელწოდება, რომელიც ახლა ამ ქალაქის საფეხბურთო კლუბშია შემორჩენილი. 44. ერთ-ერთი კიდევ ერთი ცნობილი ასტეროიდის ნათლია ნაყოფიერების ღმერთი ძვ. ფინიკიურ მითოლოგიაში . 45. ქალის ერთ-ერთი მთავარი როლის შემსრულებელი ფილმში „მოსკოვს ცრემლების არ სჯერა". 46. რა ჰქვია შერლოკ ჰოლმსის ძმას, კლუბ „დიოგენის" ხელმძღვანელს, არტურ კონან-დოილის შემოქმედებაში? 50. ორი ინგლისური სიტყვის **Disc Jockey**-ს შეერთების შედეგად მიღებული სიტყვა, რომლითაც დღესდღეობით მოიხსენიებენ რადიოწამყვანებს. 51. ერთ-ერთი სახელმწიფოებრივი ატრიბუტი, რომლის ქართული ანალოგის შემქმნელიც კოტე ფოცხვერაშვილი გახლავთ. 55. ალექსანდრე დიუმა-შვილის პიესის მთავარი პერსონაჟი, რომლის სახელი დაენათლა საყვარლის კმაყოფაზე მყოფ მამაკაცებს. 56. ნეოიმპრესიონიზმი წარმომადგენელი ფრანგი ფერმწერი, პოლ... (1863-1935). 57. 1964 წელს ტოკიოს გაზეთები წერდნენ, რომ უკანასკნელ წლებში რუსები ძალიან მაღლა აფრინდნენო და მაგალითად მოჰყავდათ ორი რუსი, ერთ-ერთი რუსი გაგარინია... აქ მეორეს გვარი გაიხსენეთ. 62. დადგენილი ზომა, ანუ რა? 63. *იხილეთ ფოტო #4*. 64. სადღაც რომში, მარსელსა თუ ნეაპოლში დაბადებული თუთიყუში. 65. უილიამ შექსპირისათვის და პოლიკარპე კაკაბაძისათვის მახლობელი ლიტერატურის ჟანრი. 69. მთავარი როლის შემსრულებელი ელდარ რიაზანოვის ფილმში „ბედის ირონია, ანუ გაამოთ". 70. ნიაღვრის მიერ ჩამორეცხილი მიწის ზედაპირის წვრილი ნაწილები. 71. ჩვენში ყველაზე ცნობილი არაბი სახელმწიფო მოღვაწე. 72. შიში, ანუ რა? 76. სიუჟეტის დახლართული განვითარება რომანში. 77. ჰიპოტეტური გარემოც, ტოქსიკური ნივთიერებაც და ცისფერი ეკრანის ერთ-ერთი სინონიმიც. 81. როგორია ადამიანი, რომლისთვისაც საზრიანობა უცხო ხილია? 82. რადიო 105-ის ერთ-ერთი **DJ**. 83. კუნძულ ახალი გვინეის სინამდვილეში მაკლაისთან დაკავშირებული საკუთარი სახელი. 87. სანთლის სატრფოდ შერაცხული მწერი აღმოსავლურ პოეზიაში. 88. მენდელეევის პერიოდული სისტემის 49-ე რიგითი ნომრის მქონე ქიმიური ელემენტი. 89. რენესანსის ეპოქის იტალიელი ფერმწერი, რომლის ნამდვილი სახელი და გვარი ჩენი დი პეპო გახლდათ. 94. ალთქმული ადგილებისაკენ მოგზაური-მლოცველი ქრისტიანულ სინამდვილეში. 95. ჯარში ახლად გაწვეული ჯარისკაცი. 96. მაგარი კრისტალური ქანი. 100. XX საუკუნეში მოღვაწე ერთი და იგივე გვარის მქონე ორი ცნობილი რუსი - ერთი პოეტი, აკმეიზმის წარმომადგენელი, მეორე - ფიზიკოსი. 101. ერთ-ერთი რუსული მართლმადიდებლური რელიგიური მიმდინარეობის წარმომადგენელი. 102. ქალაქი, სადაც მდებარეობდა პირველი მავზოლეუმი, მსოფლიოს ერთ-ერთი შვიდ საოცრებათაგანი. 103. ვაჭრობის ღმერთი ძველ ბერძნულ მითოლოგიაში. 107. ბრიტანელი ოფიცერი, რომელიც შეიქმნა ჩიო-ჩიო-სანის ცხოვრებაში დატრიალებული ტრაგედიის და შემდგომში სიკვდილის მიზეზი ჯაკომო პუჩინის ოპერაში (*სხვათა შორის* - ამავე გვარს ატარებდა, პირველი კერძო დეტექტიური სააგენტოს დამაარსებელი). 108. ალექსანდრე ყაზბეგის პერსონაჟთაგანი. 109. „ჰერკულესის სვეტებად" წოდებული სრუტე. 113. პლანეტა მერკურის ძველ ქართული სახელწოდება. 114. ჩვენი მთიელების სიმღერა. 115. სოფელი ქარელის რაიონში. 119. XIX ს მოღვაწე ყველაზე ცნობილი რუსი ასტრონომებს შორის. 120. რა ჰქვია ვარესქენის მამას? 124. რა ჰქვია ბლუმკვისტს, პატარა შერლოკ ჰოლმსს, ასტრიდ ლინდგრენის შემოქმედებაში? 125. ავტორი რომანისა „ფრანკენშტაინი, ანუ თანამედროვე პრომეთე". 126. ჭურჭლის სახეხი საშუალება

შეადგინა ვახო ელერდაშვილმა

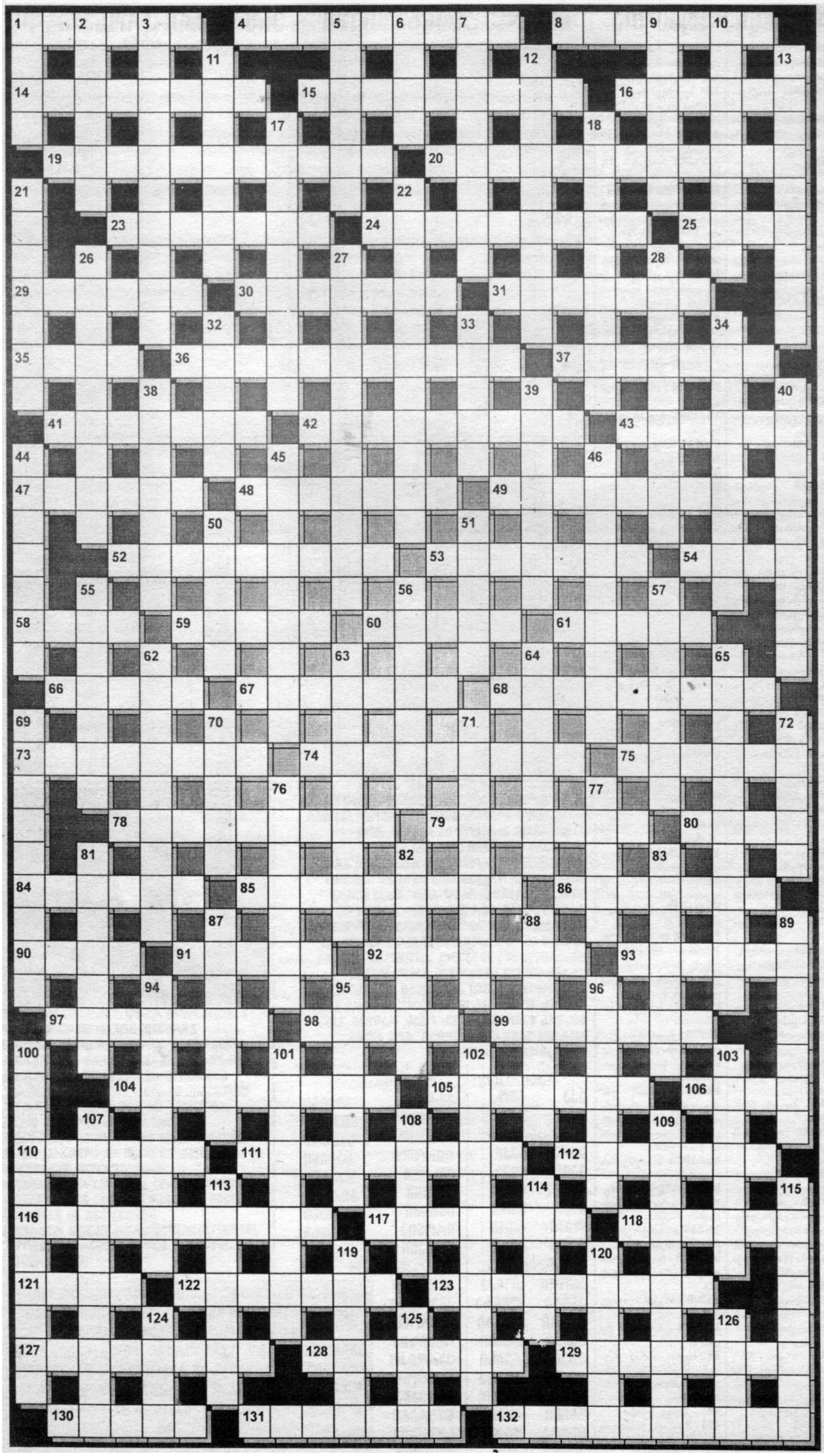

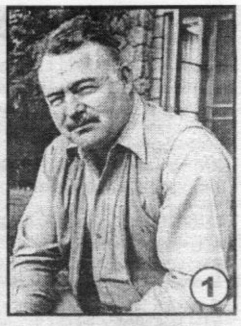

1

2

3

4

5

6

საკროსვორდო ენციკლოპედია

ბეუშათი (ბეუმართი, ბეიმართი) - გირავნობის სახეობა გვიანდელ ფეოდ. საქართველოში.
ბექა (ჯაყელები) - XIII-XVIII ს სამცხის მმართველთა გავრცელებული სახელი.
ბექაბადი - ქალაქი უზბეკეთის ტაშკენტის ოლქში.
ბექაია მელქისედეკ - ქიმიკოსი.
ბექა ოპიზარი - მე-12-13 სს ოქრომჭედელი.
ბექაური ვლადიმერი - გამომგონებელი, რევოლუციონერი.
ბექთაქარი - სოფელი ბოლნისის რ
ბექთარი - ჯაჭვის პერანგი.
ბექთაში - დერვიშული ორდენის და მისი წევრის სახელწოდება.
ბექი - ამაღლებული ადგილი ველზე.
ბექირები - ძვ. ტომი სამხრ.-დას. საქართველოში.
ბექობი - გორაკი.
ბელელი - მარცვლეულის და ფქვილის შესანახი ნაგებობა.
ბელლევი - სოფელი ზესტაფონის რ
ბელლეთი - სოფელი ხაშურის და ხულოს რ
ბელო - საძნე ფარდული.
ბელურა - პატარა ჩიტი
ბელურასნაირნი - ფრინველთა რიგი, აერთიანებს 500-ზე მეტ სახეობას.
ბეყეირათი - უხეირო, უთავო ადამიანი.
ბეყვარი - სოფელი ზნაურის რ
ბეშამელი - ერთგვარი სქელი საწებელი.
ბეშარი - ქალაქი ალჟირში
ბეშარიქი - ქალაქი უზბეკეთის ფერღანის ოლქში.
ბეშე სიდნი - ამერიკელი ჯაზმენი, კომპოზიტორი.
ბეშთა - მდინარე სოხუმთან.
ბეშთაუ - (ბეშ-ხუთი, თაუ - მთა) ვულკ. წარმოშობის იზოლირებული მთა ჩრდ. კავკასიაში (პიატიგორსკი).
ბეშთაშენი - სოფელი წალკის რ
ბეში - ხუთი (ნარდი).
ბეშქენტი - ქალაქი უზბეკეთის კაშკადარინის ოლქში.
ბეშლიქი - XVII ს თურქული ვერცხლის მონეტა, იჭრებოდა თბილისშიც.
ბეშმეთი - ჩრდ. კავკასიელთა ახალუხის მსგავსი სამოსელი.
ბეშტიას ჭინჭარი - 1913 წ თბილისში გამომავალი საოხუნჯო ალმანახი.
ბეშუმი - კლიმატური კურორტი ხულოს რ
ბეშქენ ოპიზარი - XII ს ოქრომჭედელი
ბეჩასნოვი ვლადიმირ - დეკაბრისტი, პრაპორშჩიკი.
ბეჩა! - გაკვირვება-სიბრალულის გამომხატველი შორისდებული.
ბეჩავი - ბედისაგან დაჩაგრული.
ბეჩო - ღრუ ადგილი, ბუნაგი.
ბეჩო (იუსენგი) - 1) უღელტეხილი კავკასიონის მთავარ წყალგამყოფ ქედზე. 2) ისტ. თემი ზემო სვანეთში.
ბეჩუანალენდი - დიდი ბრიტანეთის პროტექტორატი აფრიკაში (1885-1966), ამჟამად - ბოტსვანა.
ბეჩუანები (ტსვანა, ჩუანა) - ბოტსვანაში მცხოვრები ხალხი.
ბეჩუნი - „დათა თუთაშხიას“ პერსონაჟი (მსახ. ქ. კიკნაძე).
ბეცენბერგერი ადალბერტ - XIX-XX სს გერმან. ფილოლოგი და არქეოლოგი.
ბეცი - 1) ახლომხედველი. 2) შორსმჭვრეტელობას მოკლებული.
ბეცლემისყალი - მდინარე ქობულეთის რ
ბეცოლდი კარლ - XIX-XX სს გერმან. აღმოსავლეთმცოდნე.
ბეწენწურები - სოფელი თიანეთის რ
ბეწვეული - ბეწვიანი ცხოველის გამოყვანილი ტყავი.
ბეწვა (ბეწო) - ციცქნა.
ბეწვი - თმის მსგავსი ამონაზარდი.
ბეწვურები - უხერხემლო ცხოველთა კლასი.
ბეჭდვა - საბეჭდი ფორმიდან გამოსახულების ქაღალდზე გადატანის პროცესი.
ბეჭედი - 1) თითზე წამოსაცმელი სამკაული. 2) ლითონის, ხის ან რეზინის საბეჭდავი.
ბეჭი - ზურგის ბრტყელი სამკუთხა ძვალი.
ბეჭი - ქართული ხალხური ვერტიკალური საქსოვი დაზგის ნაწილი.
ბეჭისთავი - ადგილი ბეჭების შესაყართან.
ბეჭისციხე - ციხესიმაგრე ისტ. სამხრ. საქართველოში (ამჟამად თურქეთშია).
ბეხერი ერიხ - XIX-XX სს გერმ. ფილოსოფოსი.
ბეხერი იოჰანეს რობერტ - XX ს გერმანელი პოეტი.
ბეხერი ულრიხ - XX ს გერმან. მწერალი.
ბეხნარი - ქვედა პალეოლითური ნამოსახლარი ჭიათურასთან.
ბეხრეკი - ბებერი და გამხდარი.
ბეხტერევი ვლადიმერ - XIX-XX სს რუსი ნევროპათოლოგი, ფსიქიატრი, ფიზიოლოგი.
ბეხჩო (ბეხუშე) - შუაფეოდ. ხანის ციხესიმაგრე შიდა ქართლში.
ბეჯა (ბედაუიე) - სუდანში მცხოვრები ხალხი.
ბეჯა - ქალაქი ტუნისში.
ბეჯაია - ქალაქი ჩრდ. ალჟირში.
ბეჯიზათი (ბეგიზოვი) ჩერმენ - XX ს ოსი მწერალი.
ბეჯითი - საქმის გულმოდგინედ მკეთებელი.
ბეჰაიზმი - ახლო აღმოსავლეთში გავრცელებული კოსმოპოლიტური რელიგიურ-პოლიტ. მიმდინარეობა (წარმოიშვა XIX ს ერაყში).
ბეჰაიმი ჰანს - გერმან. მწყემსი, მუსიკოსი, მქადაგებელი. 1476 წ ფრანკონაში გლეხთა მოძრაობის ლიდერი.
ბეჰაიმი მარტინ - XVI ს გერმან. გეოგრაფი, 1492 წ, ამერიკის აღმოჩენამდე შექმნა პირველი გეოგრაფ. გლობუსი.
ბეჰბეჰანი - ქალაქი სამხრ.-დას. ირანში.
ბეჰემოთი - დიდი ტანის სქელტყავიანი წყვილჩლიქოსანი ძუძუმწოვარა, არსებობს ორი ტიპის: ჩვეულებრივი (4,5 მეტრი) და ჯუჯა (1,5).
ბეჰზადი ქემალედინ - XV-XVI სს ირანელი მინიატურისტი.
ბეჰზადი ჰოსეინ - XX ს ირანელი მხატვარი.
ბეჰისთუნის წარწერა - ძვ. სპარსეთის მეფის დარიოს I-ის ლურსმული წარწერა ბეჰისთუნის კლდეზე (ახლანდ. ირანის სამხრ. ნაწილი).
ბეაკე (ბუაკე) - ქალაქი სპილოს ძვლის ნაპირის ცენტრ. ნაწილში.
ბზა - ორლებნიან მცენარეთა გვარი, მარადმწვანე დაბალი ხე ან ბუჩქი, ე.წ. „საალდგომო ხე“.
ბზაკალი - ბზის მეჩხერი? ბზის მეჩილდი.
ბზაკუნი - სკუპ-სკუპით სვლა.
ბზანა - სოფელი ოჩამჩირის რ
ბზარი - მკერივ საგანზე მცირედი განახეთქი.
ბზე - პურეული და პარკოსანი მცენარეების ნამჯის ნალეწი.
ბზენვია - ბელურასნაირი პატარა ფრინველი.
ბზვანელი გურამ - კომპოზიტორი.
ბზვანი - სოფელი ვანის რ
ბზიანი - ბზის ფორმაცია, ჩვენში შექმნილია კოლხური ბზით.
ბზიანი - შუა სს ხუროთმოძღვ. კომპლექსი მცხეთის რ
ბზიაური - სოფელი ტყიბულთან.
ბზითა - სოფელი ჯავის რ
ბზიკი - 1907 წ გამომავალი ქართ. იუმორისტული ჟურნალი.
ბზიკი - მწერი, იგივე კრაზანა.
ბზიკურთქარი - სოფელი დუშეთის რ
ბზისწყალი - მდინარე თეთრიწყაროს რ
ბზისხევი - სოფელი ზნაურის რ
ბზიუყოს ბრძოლა -1796 წ ბრძოლა მდ. ბზიუყოს ველზე შაფსუღთა ტომის გლეხებსა და ბჟედუღელ თავადთა შორის.
ბზიფთა - სოფელი გაგრასთან.
ბზიფი - მდინარე საქართველოში (აფხაზეთი).
ბზიფი - სოფელი გაგრასთან.
ბზობა (ბაიაობა) - ქრისტ. ეკლესიის ერთ-ერთი მთავარი საუფლო დღესასწაული აღდგომის წინა კვირას.
ბზრიალა - ბავშვების სათამაშო.
ბზუალასებრნი - მწერების ოჯახი ორფრთიანების რიგისა.
ბზუალა ხოჭოები - ხოჭოს სახესხვაობა.
ბზუილი - ზოგი მწერის ფრენის დროს ფრთების ხმა.
ბზუკი (ბზუკა) - იგივე მუწუკი.
ბზებზუ - სოფელი ქედის რ
ბი... (ლათ. - ორი) - რთული სიტყვების წინსართი. გამოხატავს ორმაგობას.
ბია - იგივე კომში.
ბია - მდინარე რუსეთის ალთაის მხარეში.

ბ - 1858, ხულ - 6182

სიახლე „ფანტაზიაში“ - ესტონური კროსვორდი!

ტ
რ
ა
დ
ი
ც
ი
ო
ნ
ა
ლ
ი
ს
ტ
ი

შეადგინა გიორგი ვეკუა

ე.წ. „ესტონურ კროსვორდში“ ასოთა რაოდენობის მიხედვით მოცემულ სიტყვებს თავთავისი ადგილი უნდა მიუჩინოთ. თქვენი საფიქრალი მხოლოდ ის იქნება, რომ სიტყვები ჩაატიოთ უჯრათა იმ რაოდენობაში, რომლებიც ტიხრებით არის გამიჯნული; დახმარების მიზნით საწყისი სიტყვა „ტრადიციონალისტი“ უკვე წერია კროსვორდში. ვერ გეტყვით - რატომ და რისთვის ენოდა ამ გასართობს „ესტონური“, მაგრამ ის კი ფაქტია, რომ ახლა ევროპაში გასართობად სიტყვების ამოცნობას კი არა, მზამზარეული სიტყვების განთავსებას სთავაზობენ ჩვენი კოლეგები (მეგაზეთეები) თქვენს კოლეგებს (მკითხველებს); არც ჩვენ გვსურს ჩამოვრჩეთ ევროპას, რადგან უკვე ცოტათი ვიგრძენით კიდეც, რომ ჩვენც ევროპელები ვართ....

3-ასოიანი:
ეკა კიო
იფი ირი

4-ასოიანი:
აკრა ნეკი
ვაიო ნივა
ზილი ნოტი
კავი სერი
ლაკი ტირი
ნალი ტონა

5-ასოიანი:
ანოდი კონკა
ანიტა ლინზა
არატი ოტიტი
ასენი რაინი
ატენი რეისი
დაისი ტიარა
დეინა ტრიკი
ინინი ტცარა
ისარა ფიალა
კვირა

6-ასოიანი:
ამრევი მინინი
ანდრია ნიკორა
დარიკო საკურა
დიროლი სატინი
იასონი ტასიკო
იემენი ტირიფი
ინტიმი ტიტანი
ირონია ფრანსი
ლიკანი

7-ასოიანი:
აირონსი
ანალიზი
აცეტონი
დივიზია
ვარდიკო
კოლიზია
ნირვანა
ნიტრატი
სევილია
ციანიდი

(...და რადგან ჩვენც ევროპელები ვართ)

გირჩევთ მოიძიოთ და იხილოთ ჭეშმარიტად ევროპული კინოქმნილება (საფრანგეთ-შვეიცარია-პოლონეთის ნანარმოები), ქშიშტოფ კისლოვსკის ფილმების სერია - „ლურჯი“, „თეთრი“, „წითელი“ (ეს საფრანგეთის დროშის ფერებია). ეს ფილმები თქვენ დაგეხმარებათ მცირეოდენი ხნით მაინც დააღწიოთ თავი იმ კოშმარს, რასაც თანამედროვე ამერიკული კინოიდიოტიზმი ჰქვია და რითაც მთელი ჩვენი ტელეინდუსტრიაა გამოკვებილი! მომავალში კი ვაპირებთ კინომოყვარულთათვის ისეთი რუბრიკის შემოღებას, სადაც ჭეშმარიტ „კინოზე“ ვისაუბრებთ...

მავანი მკითხველები (თუ არამკითხველები) კვლავ დაჟინებით გვთავაზობენ „ქმნილებებს“, რაც მათ კროსვორდებად მიაჩნიათ...
ამიტომ მათთვის უკვე მერამდენედ განვმარტავთ: ჩვენ გვაინტერესებს ან ტექნიკურად დახვეწილი და შინაარსობლივად გამართული კროსვორდები (იხილეთ თუნდაც მე-4, მე-10 ან მე-14 გვერდები) ან ორიგინალური იდეები... *სექტემბრიდან*!
(მანამდე მასალები დაგროვილია)

ფსევდონიმები

210. ლინდერი მაქს - გაბრიელ ლევიელი. მუნჯი კინოს ფრანგი მსახიობი.

211. ლინანკოსკი ეხანეს - ვიხტორი პელტონენი. XIX-XX სს ფინელი მწერალი.

212. ლიტლ რიჩარდი - რიჩარდ უეინ პენიმანი. აშშ როკ-მომღერალი

213. ლოი მირნა - მირნა უილიამსი. აშშ კინომსახიობი.

214. ლონდონი ჯეკ - ჯონ გრიფიტი. ამერიკელი მწერალი.

215. ლორენი კლოდ - კლოდ ჟელი. XVII ს ფრანგი მხატვარი.

216. ლორენი სოფი - სოფი შიკოლონე. იტალიელი კინომსახიობი

217. ლოტი პიერ - ჟულიენ ვიო. XIX-XX სს ფრანგი მწერალი.

218. ლოტრეამონი - იზიდორ დიუკასი. XIX ს ფრანგი პოეტი.

219. ლურიე ნოტე - ნათან მიხაილოვიჩი. XX ს ებრაელი მწერალი.

220. ლუჩინა იანკა - ივან ნესლუხოვსკი. XIX ს ბელორუსი პოეტი.

221. ლიუბლინსკი იულიან - იულიან მოტომინოვიჩი. დეკაბრისტი.

222. ლიუდვიგი ემილ - XX ს გერმან. მწერალი.

223. მაარი - გურგენ აჯემიანი. XX ს სომეხი მწერალი.

224. მავრი იანკა - ივან ფედოროვი. XX ს ბელორუსი პოეტი.

225. მაგრუპი - ყურბანალი. XVIII ს თურქმენი პოეტი.

226. მადონა - მადონა ლუიზა ვერონიკა ჩიკონე. ამერიკელი პოპ-მომღერალი.

227. მაზაჩო - ტომაზო დი ჯოვანი დი სიმონე კასაი. XV ს იტალიელი მხატვარი.

228. მაზინა ჯულიეტა - ჯულია ანა. იტალიელი კინომსახიობი.

229. მაირონისი - იონას მაჩიულისი. XIX-XX სს ლიტველი პოეტი.

(შემდეგში გაგრძელებით)

რეიტინგის პასუხები. მეორე გვერდი 1. მაგრიტი. 2. სტომატიტი. 3. ტრირი. 4. თალია. 5. კალენდარი. 6. პერიკლე. 7. კანტორი. 8. პანაცეა. 9. ტვენი. 10. მარმელადი. 11. კრამაროვი. 12. ლატიმერია. 13. დიონა. 14. შტატი. 15. ანგიომა. 16. ედილი. 17. ტრიტონი. 18. სტუმარი. 19. ფტორი. 20. ანგლეტერი. 21. ფლამბერგი. 22. სტელა. 23. ედემი. 24. კლაუზიუსი. 25. გნოლი. 26. სინტოიზმი. 27. კლინსმანი. 28. არმია. 29. მაზოვია. 30. ანეტო. 31. შლიმანი. 32. ვალუა. 33. ვერლენი. 34. ოტელო. 35. ალენი. 36. ბიოლი. 37. სოციოლოგი. 38. სტოიციზმი. 39. ნილსენი. 40. ალემანი.

პატარა ენციკლოპედია

თემა – „ფრანგი მწერლები“

ჟიონო (Giono) ჟან (1895-1970) - რომანებში „ოგაეა“, „მიწის სიმღერა“, „სიხარული“ - ქალაქური ცხოვრების უარყოფა და სოფლური ყოფის იდეალიზაცია.

ჟიროდუ (Giraudoux) ჟან (1882-1944) - რომანებში „ზიგფრიდი და ლიმუზენი“, „ბელა“, პიესებში „ტროას ომი არ იქნება“, „ელქტრა“ არის ფსევდოკულტურის გამასხრება მარტოსული ინტელიგენტის მხრივ, მხილებულია ნაციონალიზმი, პოლიტიკური ინტრიგები და სხვა.

ჟუბერი (Joubert) ჟოზეფ (1754-1824) - მწერალი და მოაზროვნე; ავტორი მაქსიმებისა და აფორიზმებისა მორალის შესახებ, რომლებიც დღიურების სახითაა დაწერილი და ავტორის გარდაცვალების შემდეგ გამოიცა.

ჟუვი (Jouve) პიერ ჟან (1887-1976) - პაციფისტური განწყობანი წიგნში „ტრაგიკული პოემები“. რელიგიურ-მისტიური მოტივები, რომელიც ფროიდისტულ ტენდენციებს ერწყმის რომანში „უდაბური სამყარო“.

რაბი (Rabbe) ალფონს (1786-1830) - მწერალი-რომანტიკოსი. პროზაულ ლექსთა კრებული, აფორიზმები - „პესიმისტის ალბომი“.

რაბლე (Rabelais) ფრანსუა (1494-1553) - გენიალური მწერალი-ჰუმანისტი. ავტორი რომანისა „გარგანტუა და პანტაგრუელი“ (ტ. 1-4, 1533-52, ტ.5 -1564). ეს არის ფრანგული აღორძინების ენციკლოპედიური ძეგლი. უარყოფს რა შუასაუკუნეობრივ ასკეტიზმსა და სულიერი არჩევანის შეზღუდულობას, თავისი გროტესკული, ფოლკლორიდან მომდინარე გმირების მეშვეობით ჰუმანისტურ იდეებს ქადაგებს.

რასინი (Racine) ჟან (1639-99) - მწერალი, დრამატურგი, პოეტი. კლასიციზმის წარმომადგენელი. ტრაგედიებში „ბრიტანიკი“, „მითრიდატე“, „ფედრა“ ასახულია ტრაგიკული სიყვარულის მასშტაბური პოეტური გარემო, ნაჩვენებია კონფლიქტი მონარქიულ დესპოტიზმსა და მის მსხვერპლთა შორის.

რენანი (Renan) ჟოზეფ ერნესტ (1823-92) - მწერალი-ისტორიკოსი. წიგნში „ქრისტიანობის წარმოშობის ისტორია“ (ტ.1-8) იესო ქრისტე ნაჩვენებია, როგორც ისტორიული პირი. აქვს შრომები ღმრ.მეცოდნეობასა და ფილოსოფიაში.

რენარი (Renard) ჟიულ (1864-1910) - მოთხრობაში „წითური“ ნაჩვენებია ბავშვური მსოფლმხედველობისა და უფროსთა მანკიერებების დაპირისპირების ტრაგიზმი.

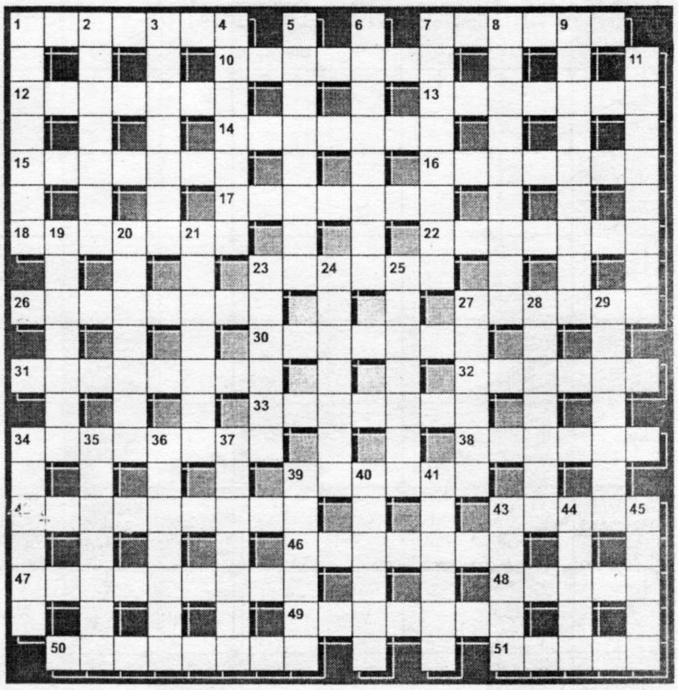

თარაზულად: 1. საზოგადოების გამრთობი. 7. რა ჰქვია პაოლო მალდინის მამას, ცნობილ საფეხბურთო მწვრთნელს? 10. მეფესთან არსებული ფეოდალების სათათბირო ორგანო თამარ მეფის დროინდელ საქართველოში. 12. აშშ-ს იელოუსტოუნის ნაციონალური პარკის ტერიტორია განლაგებულია სამი შტატის ტერიტორიაზე: აიდაჰო, ვაიომინგი და... აქ მესამე შტატი გაიხსენეთ. 13. გვარი ადამიანისა, რომლის საგვარეულო წოდებაშიც ერთი სიგარეტის მარკაა დაფიქსირებული, სახელში მეორე და თვითონ სრულიად განსხვავებულ გასაბოლებელს არჩევდა. 14. ქალაქი აშშ-ში, ვისკონსინის შტატში. 15. სახამებლის შემადგენელი წყალში ხსნადი ნაწილი. 16. უილიამ შექსპირის, ჯონ მილტონის, ონორე დე ბალზაკის და ბევრი დიდი მწერლის ნაწარმოებების საერთო სახელწოდება. 17. რა ერქვა ესპანელ კონკისტადორს, ბასტიდასს და დიას დე ბივარს, იგივე სიდს? 18. ამერიკულ ქამელეონად წოდებული ხვლიკი იგუანასებრთა ოჯახისა. 22. ისტ. ოლქი რუმინეთის სამხრეთ ნაწილში. 23. სახელმწიფოს მეთაურების შეხვედრა, ანუ რა? 26. მოკლე პრესკონფერენცია. 27. ფილიპინების დედაქალაქი. 30. საკერავი მანქანების მწარმოებელი ამერიკული კომპანია. 31. ინგლისელი დრამატურგი, რიჩარდ ბრინსლი... (1751-1816). 32. სათხილამურთო სპორტი, ფრისტაილი, იყოფა სამ სახეობად: 1) ე.წ. სათხილამურო ბალეტად 2) ტრამპლინიდან ხტომად და... აქ მესამე სახეობის ერთსიტყვიანი სახელწოდება ჩაწერეთ. 33. ვარხვისნაირთა რიგის ფრინველის სეხნია სამანძიანი სამხედრო ხომალდი აფრიან სამხედრო ფლოტში. 34. ძვ. ბერძენმა ფილოსოფოსმა, პლატონმა განსაზღვრა ოთხი უმთავრესი სათნოება, ესენია: სიბრძნე, ზომიერება, სამართლიანობა და... აქ მეოთხე ჩაწერეთ (*სხვათა შორის* - ამ ოთხს შუასაუკუნელმა სქოლასტებმა მიამატეს რწმენა, იმედი და სიყვარული). 38. მდინარე ბელორუსში, ლიტვასა და რუსეთში. 39. მთავარი პერსონაჟი რაფიელ ერისთავის პიესისა „ჯერ დაიხოცნენ მერე იქორწინეს". 42. ცივი იარაღი, რომელიც, როგორც ამბობენ, უკან ბრუნდება. 43. რა ჰქვია ნორვეგიელ მოციგურავეს, გვარად ჰენის, პირველ სამგზის ოლიმპიურ ჩემპიონს ქალთა შორის ფიგურულ სრიალში? 46. ქუთაისის საფეხბურთო კლუბი. 47. ქალაქი სამხრეთ ინდოეთში. 48. პიანოს ანტონიმი. 49. 1937 წელს რეპრესირებული სომეხი პოეტი, ეღიშე... 50. ბაღვაშ-ორბელიანთა საგვარეულოს ყველაზე ცნობილი წარმომადგენელი. 51. ძველი ეგვიპტელების ღვთაებრივი ხარი.

შვეულად: 1. მოსახლეობით მეორე ქალაქი კენიაში, ნაიროზის შემდეგ. 2. ნიკარაგუას ეროვნული გმირი. 3. ძვირფასი, შავი მერქნის მქონე ხე, რომელიც გამოიყენება უმთავრესად ავეჯის წარმოებაში. 4. ალექსი კლოდ კლეროს, ოგიუსტენ ლუი კოშის, ჟოზეფ ლუი ლაგრანჟის, პიერ ალფონს ლორანის და პიერ ფერმას თანამემამულე და კოლეგა. 5. მუსიკალური ნაწარმოების შესავალი ნაწილი. 6. იტალიელი კინორეჟისორი, შემქმნელი ფილმებისა „დეკამერონი", „ოიდიპოს მეფე" და „მედეა". 7. ნიკოლაი გოგოლის „მკვდარი სულების" მთავარი პერსონაჟი. 8. რა ჰქვია ვალიკო მიზანდარის კინოძაღლს? 9. თანამედროვე ჰოლანდიელი ფეხბურთელი. 11. მალარიის საწინააღმდეგო პრეპარატი. 19. რეზო ჩხეიძის ფილმი რამაზ ჩხიკვაძის მონაწილეობით. 20. ახლად გამოჩეკილი თევზი. 21. ბრაზილიის საფეხბურთო ნაკრების მწვრთნელი 1982 წლის მსოფლიო ჩემპიონატზე. 23. ფუჰი და ამაო შრომის სიმბოლო ძველი ბერძნული მითოლოგიის პერსონაჟი. 24. სამხრეთ აფრიკის რესპუბლიკის ნობელის პრემიის ლაურეატი სახელმწიფო მოღვაწე. 25. ჩაქაფულის ერთ-ერთი ინგრედიენტი. 27. გია დანელიას ფილმი. 28. ქალაქი შრი-ლანკაზე. 29. ფრანგი ასტრონომი, ჟოზეფ ჟერომ... (1732-1807). 34. ჩხუბის დასაწყები საშუალება. 35. სპილოს მსგავსი გადაშენებული ცხოველი. 36. სახელი ქალისა, რომელიც საფრანგეთის ეროვნული სიმბოლოა და რომელიც გამოხატულია საპატიო ლეგიონის ორდენზე. 37. ძველ რომში თანამდებობის პირი, რომელიც ხელმძღვანელობდა მოქალაქეთა ქონების შეფასებას და თვალყურს ადევნებდა მათ მიერ გადასახადების გადახდას. 39. ინდიელთა როლების შემსრულებელი იუგოსლაველი მსახიობი, გოიკო.... 40. თანამედროვე ინგლისელი ფეხბურთელი, ალან.... 41. ინგლისურად - **Marten**, რუსულად - **Куница**, ქართულად - ....(რა?) 43. ევროპის სახელმწიფოს დედაქალაქი. 44. სამაგიდო თამაში, რომელსაც დასავლეთ სამყაროში **Backgammon**-ს ეძახიან. 45. ნაცარტუტში გამოხარშული სოკო.

შეადგინა ვახო ელერდაშვილმა

გინესების რეკორდების წიგნი

ყველაზე გრძელი ფრჩხილები. შრიდხარ ჩილალი. ინდოელი შრიდხარ ჩილალის მარცხენა ხელის ხუთი ფრჩხილის გაზომვამ 1997 წელს აჩვენა, რომ მათი საერთო სიგრძე 6,12 მეტრს შეადგენდა. მათ შორის ცერა თითის ფრჩხილი იყო 1,40 მ. საჩვენებელი თითის - 1,09 მ, შუა თითის - 1,17 მ, უსახელოსი - 1,28 მ და ნეკის - 1,22 მ. ჩილალმა ფრჩხილები უკანასკნელად 1952 წელს მოიჭრა.

ყველაზე მეტი თითები. 1921 წელს ლონდონში დაბადებული ბავშვის (ბიჭის) გამოკვლევამ აჩვენა, რომ მას ხელებზე 14 და ფეხებზე 15 თითი ჰქონდა.

ყველაზე მაღალი მამაკაცი. რობერტ პერშინგ უოდლოუ. ყველაზე მაღალი მამაკაცი, რომლის შესახებაც არსებობს ცნობები, იყო რობერტ პერშინგ უოდლოუ, რომელიც 1918 წელს აშშ-ს ილინოისის შტ. ქალაქ ოლტონში დაიბადა. 1940 წლის 27 ივნისს, როცა მისი სიმაღლე უკანასკნელად გაზომეს, მან 2 მეტრი და 72 სმ შეადგინა (გაშლილი ხელების სიგრძე - 2,88 მ). მისი წონა 21 წლის ასაკში 223 კგ-ს აღწევდა. უოდლოუ 1940 წლის 15 ივლისს გარდაიცვალა და ამ პერიოდისათვის მისი სიმაღლე უკვე 2,74 მეტრს აღწევდა.

ყველაზე მაღალი ქალი. სენ ჩუნ ლინი. 1964 წელს ჩინეთის პროვინცია იუნანში დაბადებული სენ ჩუნ ლინის სიმაღლე 1982 წლის 13 თებერვლისათვის (როცა იგი გარდაიცვალა) 2 მეტრსა და 48 სანტიმეტრს აღწევდა. მისი ანომალიური ზრდა დაიწყო 4 წლის ასაკში და 1,56 მეტრს მიაღწია, 13 წლისა კი უკვე 2, 17 მ-ს შეადგენდა. მისი ხელისგულის სიგრძე 25 სანტიმეტრს აღწევდა.

რესტავრაცია
მონრო
ლეგენდარ. ქართველი მოჭიდავე
იტალიელი ფეხბურთ.
მოძრავი ცირკი
იოვოვიჩის როლი
ერთგვარი სკამი
თადარიგი
სულფიდების კლასის მინერალი
ქალაქი მოსკოვთან
პოლიეთილენში ჩასმა
ჩოყლაყი
(....)-დელ-პლატა (არგენტინა)
შესაცმელი
შუამდინარეთის ქალაქი
ბადრი, უსუბი, ამირანი
ხნიერი
ქაღალდები
ნიგერიელი ფეხბურთ.
სტალონე
რაჭის სოფელი
კანადის დედაქალაქი
პუშკინის გადია
სხეულის ნაწილი
ქალაქის ნაწილი
26-ის ნევრი
...-ვაზი
მწვანე სექტორი რულეტზე
ბალანჩივაძე
პაუზა
დამხმარე შკალა, ვერნერი
მედეას მეუღლე
ბრილიანტის საზომი
მილიონს აქვს
გიორგი დანელიას ფილმი
რუსი მსახიობი
საბერძნ. რაიონი
დედის ან მამის ძმა
სომხეთი
ჩინელთა დიდი ბელადი
დიდი მდინარე
ჩებურაშკას მეგობარი
ქადრაკის გამბიტის ნათლია
ზარალი
საკონდიტრო ფხვნილი
ძვ. ინგლ. ფეხბურთელი
საწერი სითხე
სავაჭრო ცენტრი
ბედისწერის ქალღმერთი
კინოქალი
ციმბირის რკინიგზა
პაუზა
ამინდი
არაბი
კანის დაავადება
ღვინის ღმერთი ძვ.ბერძნულ მითოლოგიაში
ჩვენი მდინარე
საუკეთესო კოჭი
ძვლების მტვრევის ხმა
ლეგენდარული მოკრივე
მიმართვა ფრანგში მეფისადმი
პაუზა
რუსუდან მეფის შვილი
მუხის ნაყოფი
კომპიუტერის აქსესუარი, იგივე დისპლეი
(...) მილოშევიჩი, იუგოსლავ. ფეხბურთ.
შუა აზიური მანონი
ქართველი პრომეთე
რაიმე სითხის ან აირის დინება
ორბიტალური სადგური
კბილის საფარი, მინანქარი
საეკლესიო კრება
მოსკოვის ქუჩა
პრინცი დავაქარი
მტაცებელი თევზი
ვენერიული დაავადება
ვარდობისთვე
„ბარსელონა"-ს ფეხბურთელი
ტარანტულის, კარაკურტის
ინფორმაციის ერთეული
ზოგი არის ყველასთვის
ექალი
ეტაპი
დიდი ქვა
შრიფტი
ქალის სახელი
ლემის რომანი
კითხვითი სიტყვა
ვულკანური მინა
ყოფნა (ძვ.)
ცისის ფანჯარაზეა
დესპოტი, მტარვალი
სტუ ძველად
ფეთქება
ქალაქი რაჭაში
ცხენების ჯოგი
მახვილი, მჭრელი
ჩვენი კალათბურთელი
გაზაფხულის ყვავილი
როდესაც
სამეტყველო ორგანო
ფინიში

ეკატერინე ძველ საქართველოში

იაპონური თვითმკვლელობა

თალი

საბჭოთა ტელე-ვიზორი

საგარე-ჯოს რ სოფელი

სამხედრო სამოსი

8

(.....) გეგელია

ვა-ბანკზე წასვლა

ცნობილი ილუზი-ონისტი

გეომეტრ. სხეული

საბერ-ძნეთის წვრილი ფული

12

13

სახელ-მწიფო აზიაში

ქალაქის მმართ-ველობა

მაროკოს ქალაქი

საბავშვო, სათამაშო კომპიუ-ტერების ფირმა

„სამი" სანსკ-რიტზე

„არაჩვეუ-ლებრივი გამოფენა", პერსონაჟი

ძვ.ბრაზილ. ფეხბურთ.

ფილიპინ. ქალაქი

7

საშენებ. მასალა

ჭიდაობ-ის ფედე-რაცია

ლენინის სათავსი

ხელმის-აწვდომი ფასის მქონე

აშშ-ს შტატი

დიდი რა-ოდენობა

საამბი-ციო ანუ?

მდგომ-არეობა

ფსიქიური ქმედების დაქვე-ითება

ბიბლ-იური პერსო-ნაჟი

მხსნელი

4

ქალაქი სამხრ. საქართვ.

(...) სტიუარდი, მომღე-რალი

ერთგ-ვარი მწერი

გაერთ-იანება

ზღვის ძუძუმ-წოვარი

ქართ-ველი ფეხბუ-რთელი

ფრანგული ცეკვა

პაპის ქუდი

პატრო-ნობა, ზრუნვა

გერმან. პიანინო

ორი ნახნავის გამაერთ-იანებელი

ყველაზე გამძლე ელემენტი

5

აშშ-ს კოსმო-სური ცენტრი

გამოცანა

„ბარსელ-ონა"-ს ფეხბურთ.

მდინარე რომში

ყოფილი ხოში-მინი

ქვეყანა ევროპაში

პიესის მოკლე შინაარსი

ნალექი

ქინი

ნორვე-გიელი ფეხბურთ.

ამასთ-ანავე

ჭადრაკის ფიგურა

სუროგატი ჯარი

(...) გიბსონი

მანონ ლესკოს მიჯნური

დარბ-ეული, აოხრე-ბული

ირლა-ნდიური მუსიკ. ჯგუფი

6

ოპერის პარტია

დაავ-ადება

ყაზახი თავადი

.......-დენი პარიზის სტადიონი

ძვ.ეგვიპ-ტელთა ღვთაება

ქართველი ფეხბურთ.

შოთას პერსონაჟი

ფაფუკი, ნაზი

დროებითი შეჩერება ღია ცის ქვეშ

იყო ასეთი ტელესე-რიალი

პაუზა

9

3

(...) ლიტმ-ანენი

ბუნების-მეტყველი

ჩვენი კურორტი

მგრძნო-ბიარე, მგზნე-ბარე

11

მიროსცები

პაუზა

მოცდა

10

ინგლი-სური ანბანის მე-11 ასო

„კვერცხი" ძვ.ბერ-ძნულად

ლაიზა მინელის ფილმი

პატარა ომარი

რუსული საინფო-რმაციო სააგენტო

(...) ვენტურა

14

მდინარე ციმბ-ირში

2

ქალაქი ჩინეთში

კონსტა-ნტინე არსაკიძე

გორეა-დორის შეძა-ხილი

„ღიმილის ბიჭები"-ს პერსონაჟი

15

ახლო წარსულის ჰოლან-დიელი ფეხბურთ.

პაუზა

1

ქალაქი სირიაში

უახლოეს ნომერში რუბრიკით „XX საუკუნის სკანდალური პიროვნებები"

იტალიური კროსვორდი

იტალიურ კროსვორდში კითხვების პასუხები მოცემული მიმართულებით უნდა ჩაწეროთ და სიტყვებს შორის არსებული ერთი (ან მეტი) ცარიელი უჯრა თავად უნდა გააფერადოთ. ყოველი კითხვის შემდეგ ფრჩხილებში მითითებულია ამოსაცნობი სიტყვის ასოთა რაოდენობა

ვერტიკალურად:

- -ესპანეთის საფეხბურთო კლუბი (7)
- - XX ს რუსი პოეტი (13); -ხე (4)
- - ძვ. ფრანგული ფული (7); -ამერიკელი მილიონერი (9)
- - მწნილი არის (5); -უდაბნოშია (6); -თავის ნაწილი (4)
- -მჭევრმეტყველი (6); -ბულგარეთის კურორტი (6)
- -ქალაქ კულჯას მე-2 სახელი (5); -სარეცხი ფხვნილი(4); -წუხილი (4)
- -ამერიკელი მწერალი (2); - დიდი ველი (7)
- -ყველა თითი (3); -ტომთა შორისი მტრობა (11)
- - შვედი (.......) კრამლინგი (3); -შვედური წვრილი ფული (3)
- -კვერცხის სადებავი (5)
- -„მდინარე“ (ესპ.) (3); -„კოსა (.......) (4); -თითების ნახევარი(3); -ქამი(3)
- -სუფთა წონა (4); -უძვ. ერევანი (7); -სიცოცხლე (3)
- -შრილანკა ადრე (7); - იგივე ჩეჩნეთი (7)
- -ჩვენი მწერალი, რეზო (10); -ცისკარას სატრფო (4)
- -ციმბირის მთიანი მხარე (5); -(...) ია (2); -გამოუვალი მდგომ. (4)

ჰორიზონტალურად:

- - ქირურგიული ჩარევა (8)
- - XX ს რუსი მწერალი (11)
- - ერთ-ერთი ცნობილი „დონი“ (5); - მგალობელი (6)
- - მისაღებში ზის (7); - იქ ახლა ეკლესია შენდება (4)
- - სამოთხე (5); - ფასადის დამამგვირგვინებელი (8)
- - სხეულზეც, ანბანშიც (3); - თურქული ერბო (4)
- -შავყურა თეთრი ბიმის ავტორი (10); -წვერის საღებავი (3)
- - ხვიარა მცენარე (4)
- - იაპონელი განწვრთნილი ქალი (5)
- - მოუსვენარი (4); - კლდის თხა (5)
- - თევზი (4)
- - იმერეთის მხარე (6); -ნეთბილი (6)
- -ჰაერის გადაადგილება (3); -ქალაქი ძვ.შუამდინარეთში (3)
- - ჩვენი მსახიობი აკაკი (11)
- - ფული (4); - როგორია ყარაბახი? (6)
- - ადამის შვილი (5)
- - აშშ მსახიობი, ნიკ... (5); -ფრანგი მსახიობ, ჟან... (4); - აჟიოტაჟი (4)
- - ნედლი ბალახი (6)
- - ძალზედ ძველი (7); - დაცინვა (6)
- - ჩვენი გაზეთი (4); - თურქეთის ქალაქი (4)
- - (......) ლეშჩენკო (3)
- - ქალის სამოსი (4)

ავტომობილის შიგაწვის ძრავის შემქმნელი

წრეებით მონიშნული ასოებისაგან შეადგინეთ ცნობილი ქართველი მწერლის მოთხრობის სახელი. ვინც პირველი შეადგენსმას და პარასკევს, 18 საათამდე პირველი მოგვახსენებს მას, მიიღებს ვიდეოკასეტას (ტელ. 79-53-70)

ეს უცნაური იტალიელები

ნაწყვეტები მარტინ სოლის წიგნიდან - ***The Xenophobe's Guide to The Italians***

ქცევა ანუ „მოკალათების" ხელოვნება

იტალიელები „კარგად მოკალათების" ოსტატები არიან. სახლში არიან თუ გარეთ, ისინი შექმნილი ვითარებიდან მაქსიმალური სარგებლის მიღებას ახერხებენ მიუხედავად იმისა, რომ მთელი მათი წარსული სიძნელეებთან და უხერხულობებთან შეგუება იყო.

ასე მაგალითად, XX საუკუნის 70-იან წლებში, როცა სახელმწიფოში არსებული უმოქმედო მთავრობისა და გამძვინვარებული კორუფციის გამოისობით ქვეყანა წვრილი ფულის გარეშე დარჩა, იტალიელებს პრობლემა არ შეუქმნიათ და ხურდა ფულის ნაცვლად კანფეტებს იყენებდნენ.

საჩუქრები

იტალიელები გულუხვი ხალხია, მაგრამ ამ გულუხვობასაც გაგებით უნდა მოვეკიდოთ, რადგან მას გარკვეული დანიშნულება გააჩნია. იტალიელთა ცხოვრების სტილი ჩუქებისა და პატივისცემის სისტემაზეა დაფუძნებული. თუ თქვენ მიიღეთ საჩუქარი, ვალდებული ხართ ასეთივე პატივით მოეპყროთ მის მომტანს; ასე რომ, თუ იტალიელმა სადგურამდე მიგიყვანათ ან კარგი სტომატოლოგი მიგასწავლათ, მას სრული საფუძველი ექნება, რომ სამაგიერო პატივისცემას დაელოდოს.

ავტომობილი

ავტომობილი არის ცხოვრების სფერო, სადაც იტალიელი მამაკაცი საკუთარ სტიქიაში გრძნობს თავს. არ არსებობს იმაზე კარგი კითხვა, ვიდრე მანქანის მდგომარეობის ან გზების ხარისხის გაგებასთანაა დაკავშირებული. ასეთი კითხვის მიღებისას იტალიელი სიამოვნებისაგან დადნება და აუცილებლად წაგიკითხავთ ლექციას იმის შესახებ, თუ როგორ უნდა მიიყვანო **A** პუნქტიდან **B** პუნქტამდე მგზავრები ისე, რომ მათ მგზავრობით მაქსიმალური სიამოვნება მიიღონ.

მძღოლი, რომელიც სოფლიდან ქალაქში პირველად ხვდება, ორ წესს უნდა გაეცნოს: **პირველი** ის, რომ არაქალაქური სანომრე ნიშნის მქონე ავტომობილის მძღოლი მძღოლებისთვისაც და საგზაო პოლიციისათვისაც კარგი ხუმრობის ლუკმას წარმოადგენს და **მეორე** - ასეთი მძღოლის ხილვისას წესრიგის დამცველებმა შეიძლება თვითნებურად გაამკაცრონ ქუჩაში მოძრაობის წესები.

ამბობენ, რომ ნეაპოლში შუქნიშნის ორად ორი სახეობა არსებობს: ერთნი მხოლოდდამხოლოდ ამშვენებენ პეიზაჟს, მეორენი კი უბრალოდ ფერების შეცნობას ასწავლიან ბავშვებს.

მართალია, საგზაო ნიშნებიც მეტად სიმბოლურ ხასიათს ატარებს ამ ქვეყანაში, მაგრამ წესრიგს მაინც ერთი აზრი ამყარებს, რაც ოდითგანვეა ცნობილი ყველასათვის - „ყველა გზა რომში მიდის".

მანერები და ეტიკეტი

იტალიელები ძალზედ ზრდილობიანები არიან. ისინი განსაკუთრებულ მნიშვნელობას ანიჭებენ მისალმებას, რასაც აუცილებლად ახლავს თან ხელის ჩამორთმევა და საკოცნელად გადახვევა. ისინი უდიდეს სიხარულს გამოხატავენ ნებისმიერი ნაცნობის ხილვისას, თუნდაც ორიოდე საათის წინ დაშორებოდნენ მას.

„ჩაო" მისალმება-დამშვიდობების ოფიციალური ფორმაა, ***Buongiorno***-ს (დილა მშვიდობისა) ამბობენ დაახლოებით სამ საათამდე, რის შემდეგაც მაშინვე გადადიან ***Buonaser***-ზე (საღამო მშვიდობისა).

იტალიელების საუბრისას ყველაზე ხშირად გაიგონებ სიტყვებს ***caro*** (ძვირფასო) ***bello*** და (მშვენიერო). ერთმანეთს იტალიელები სამი ფორმით მიმართავენ ***tu, voi*** და ***Lei*** ... პირველი მათგანი გამოიყენება ნათესავებსა თუ მეგობარ-ამხანაგებს და საერთოდ ახალგაზრდებს შორის, თავაზიანობის გამოხატვისას კი მეორე და მესამე ფორმაა აუცილებელი.

უცნობებს მიმართავენ „სინიორ" ან „სიონიორა"-თი, გასათხოვარი ქალი კი, რა თქმა უნდა, „სინიორინაა". იტალიაში უფრო ხშირად, ვიდრე ინგლისს და ამერიკაში, მიმართვისას პროფესიული კუთვნილების ტიტულებიც გამოიყენება. „დოქტორი" მხოლოდ ექიმი კი არა, უმაღლესი განათლების მქონე ყველა პირია. „მაესტრო" მხოლოდ კომპოზიტორი ან დირიჟორი კი არა, შეიძლება ძიუდოს მწვრთნელიც იყოს; ხშირად ხდება ხოლმე, რომ ტიტული ძველი პროფესიის შემდეგ შერჩება კაცს, მაგრამ თუ მისი დამსახურება საზოგადოების წინაშე საკმაოდ დიდია, ეს ტიტული უკვე მხოლოდ პატივისცემის ნიშნად აღიქმება.

Grazie (გმადლობთ) და ***prego*** (გეთაყვა) იტალიაში ყოველ ფეხის ნაბიჯზე გაისმის, თუმცა უფრო ნაკლები სიხშირით, ვიდრე ინგლისში, გაიგონებთ მობოდიშებას და ამ უკანასკნელის გამომხატველი სიტყვის ხმარება ხდება მხოლოდ საგანგებო შემთხვევებში ანუ მაშინ, როცა რაიმე ფუჭდება და მობოდიშება აუცილებელია.

პუნქტუალობა

იტალიაში პუნქტუალობა ცხოვრების აუცილებელ მოთხოვნად არ ითვლება, დროს კი ყოველთვის დაახლოებით ასახელებენ. ეს იმას არ ნიშნავს, რომ დაგვიანება მათი ჩვევაა, უბრალოდ ამას (დაგვიანებას) ისინი შემწყნარებლურად აღქივამენ. თხუთმეტი წუთით დაგვიანება მისაღებია, ნახევარი საათი უკვე მცირე წყრომას იწვევს. მაგალითად, უნივერსიტეტის პროფესორს ოციოდე წუთი დაელოდებიან, ნახევარი საათის შემდეგ კი მას ცარიელი აუდიტორია დახვდება.

დიდი იტალიელები

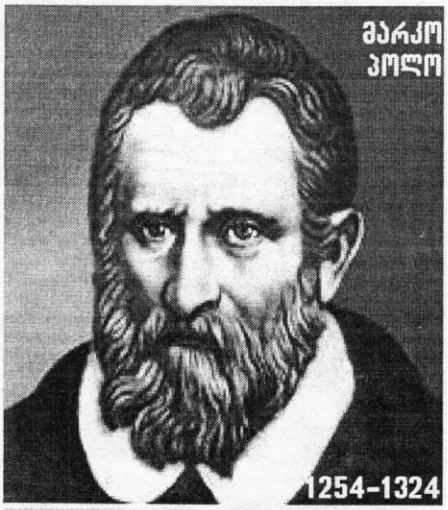

პატარა ენციკლოპედია

თემა - „იტალიელი მხატვრები"

მარიესკი (Marieschi) მიკელე (1710-1743) - ვენეციელი მხატვარი; მუშაობდა აგრეთვე გერმანიაში. ძირითადად ვენეციის ხედებს ხატავდა.

მარტინი (MArtini) სიმონე (1284-1344) - ფრესკების მხატვარი; გამოირჩევა ხატების დახვეწილი სპირიტუალიზმით.

მიქელანჯელო (Michelangelo) ბუონაროტი (1475-1564) - გენიალური მხატვარი, მოქანდაკე, არქიტექტორი, პოეტი. მაღალი აღორძინების ერთ-ერთი უდიდესი წარმომადგენელი. ძირითადი ნაწარმოებებია - ქანდაკებები: „დავითი", „მოსე", „პიეტა"; მხატვრობა: სიქსტის კაპელის მოხატულობა, „განკითხვის დღე"; არქიტექტურულ-სკულპტურული ანსამბლის „კაპელა მედიჩის" პროექტი.

მოდილიანი (Modigliani) ამედეო (1884-1920) - დაიბადა ლივორნოში, იტალიელი ებრაელების ოჯახში. მხატვრობას ბავშვობაში გაეცნო ფლორენციის სამხატვრო აკადემიაში. 1906 წლიდან გადასახლდა პარიზში და მისი შემოქმედებაც ე.წ. „პარიზის სკოლას" მიეკუთვნება. განსაკუთრებულ ოსტატობას თანამედროვეთა პორტრეტების ხატვაში მიაღწია.

მორანდი (Morandi) ჯორჯო (1890-1964) - მხატვარი-გრაფიკოსი. ითვლება ნატურმორტის ოსტატად.

მორეტო (Moretto) ალესანდრო (1498-1554) - ცნობილი ტილოს - „ქრისტე ემაუსში" - ავტორი.

მირონი (Mironi)) ჯოვანი ბატისტა (1525-78) - გამოირჩევა პორტრეტის ხატვის უბრალოებითა და ბუნებრივობით, ხასიათების სიზუსტით.

ორკანია (Orcagna) - (?-1386) მხატვარი და მოქანდაკე. ფლორენციის სკოლის წარმომადგენელი. იზიარებდა პროტორენესანსის ტრადიციებს.

პალმა (Palm) იაკოპო (1480-1528) - ვენეციური სკოლის წარმომადგენელი. ნახატი - „იაკობისა და რახილის შეხვედრა".

პანინი (Panini) ჯოვანი პაოლო (1692-1765) - წარმოშობით პიაჩენცადან. ითვლება არქიტექტურული პეიზაჟის ერთ-ერთ ფუძემდებლად.

პარმიჯანინო (Parmigianino) ფრანჩესკო (1503-40) - მანიერიზმის წარმომადგენელი („გრძელკისერა მადონა").

პერუცი (Peruzzi) ბალდასარე (1481-1536) - ერთმანეთს ურწყამდა მაღალი აღორინებისა და მანიერიზმის პრინციპებს..

პერუჯინო (Perugino) პიეტრო (1445-1523) - ადრეული აღორძინების უმბრიის სკოლის წარმომადგენელი.

პიზანელო (Pisanello) (1395-1455) - გოთიკური პირობითობის ზეგავლენაში მყოფი მხატვარი-მედალიორი. გამოირჩეოდა ბუნების ასახვის დახვეწილებით

პინტურიკიო (Pinturicchio) (1454-1513) - ადრეული აღორძინების უმბრიის სკოლის წარმომადგენელი. გამოირჩევა დახვეწილი პოეტურობითა და ორნამენტული მოტივების სიმდიდრით.

პოლაიოლო (Pollaiolo) ანტონიო დელ (1433-98) - მხატვარი, სკულპტორი, გრავიორი. ადრეული აღორძინების ფლორენციის სკოლის წარმომადგენელი. პოლაიოლოს შემოქმედებაში გაჩნდა ინტერესი ადამიანის სხეულის მექანიკის შესწავლისადმი.

ბაზილიკატა BASILICATA

(ლათინურად LUCANIA)

- მდებარეობს სამხრეთ იტალიაში, აპულიას „ქუსლსა" და კალაბრიის „წვეროს" შორის შეზნექილ ადგილზე, ტირენის ზღვის სანაპიროზე.

ფართობი - 9 990 კვ.კმ. **მოსახლეობა** - 625 000
ადმ. ცენტრი - პოტენცა (70 000 მცხ.)

- ბაზილიკატას ტერიტორიაზე მთავრდება ჩრდილოეთიდან გამოჭიმული აპენინის მთები; მეჩხერი მოსახლეობა ძირითადად მთის სოფლებში ცხოვრობს. უკანასკნელ ხანს აღმოჩენილი გაზის საბადოს გამოისობით დაიწყო რეგიონის ინდუსტრიალიზაცია. იყოფა ორ პროვინციად - პოტენცად და მატერად.

თარაზულად: **1**. წარმოშობით გერმანელი, რუსი პოეტი-დეკაბრისტი. **6**. ასე ჰქვია თურქეთის ყოფილ პრეზიდენტ დემირელს. **10**. დასავლეთ სამოას დედაქალაქი. **15**. ბერძნულ მითოლოგიაში: ღვინისა და მხიარულების ღმერთის დიონისეს მხლებელი – თხის ფეხებიანი ავხორცი არსება. **16**. კაშკაშა მოლურჯო-ცისფერი ანუ როგორი? **17**. სხეულის ღრუ ორგანოების შეერთება ბუნებრივი ან ოპერაციული წესით. **20**. როგორია მამაკაცი, რომელსაც ხანში შესვლის მიუხედავად, შენარჩუნებული აქვს ვაჟკაცური. იერი. **21**. განაწილება ანუ რა? **22**. რა ერქვა რევოლუციამდელ რუსეთში ქალაქის მმართველობას? **26**. ლიბერალურ-კათოლიკური მოძრაობა იტალიაში XIXს-ის პირველ ნახევარში, რისორჯიმენტოს პერიოდში, რომლის მიზანს წარმოადგენდა იტალიური სახელმწიფოების ფედერაციის შექმნა პაპის მეთაურობით. **27**. რუსეთის ტელევიზიის ცნობილი დიქტორის სახელი და გვარი. **30**. ესკიმოსთა ყინულის ქოხი. **31**. (......) ბაზელი, თბილისელი მოდელიორი. **32**. ადვოკატი ნოელის გვარი სერიალში „ველური გული“. **33**. რა ეწოდება ლიტერატურაში ხერხს, როცა წინადადებაში სიტყვათა ჩვეულებრივი რიგი იცვლება სტილისტური მიზნით. **37**. კოლექციონირების ერთ-ერთი სახეობა, როდესაც გატაცების საგანს ძვირფასი, იშვიათი გამოცემის წიგნი წარმოადგენს. **38**. ლოდო აბაშიძის ერთ-ერთი კინოროლი. **42**. პირქუში, უკმეხი ანუ როგორი? **43**. გეოგრაფიული ოლქის სახელწოდება ავსტრალიაში. **44**. აზიური წარმოშობის რუსული ესტრადის მომღერალი ქალი. **45**. დატუქსვის გამომხატველი შორისდებული. **50**. ქუთაისის გენერალ-გუბერნატორის გვარი, რომელიც დადეშქელიანმა გამოასალმა სიცოცხლეს. **51**. სტუდია „აუდიენციის“ დამფუძნებლის გვარი. **52**. ურარტუს სახელმწიფოს დედაქალაქი. **56** ქიმიური ნივთიერებანი, რომლებსაც იყენებენ მცენარისმჭამელი მრავალი პარაზიტული ჭიების მოსასპობად. **57**. 80-იანი წლების ბრაზილიელი ფეხბურთელი, პროფესიით სტომატოლოგი. **58**. პარიზის ერთ-ერთი აეროპორტი. **61**. „ოთარაანთ ქვრივის“ პერსონაჟი ქალი. **62**. თხელი ტალახი ანუ რა? **63**. ასეთი ხომალდები დადიოდნენ ძველად ზღვაზე. **64**. ცხოველი, რომელიც ავტომანქის ემბლემას წარმოადგენს. **69**. რა ფერის იყო ოქროს კვერცხისმდებელი ქათამი რუსულ ზღაპარში. **70**. ისლამის რომელი რელიგიურ-პოლიტიკური მოძღვრება წარმოადგენს თანამედროვე საუდის არაბეთის ოფიციალურ იდეოლოგიას. **71**. კედლის ირიბი შვერილი, რომელიც გამოიყენება აივნების დასამაგრებლად. **75**. საქართველოს ტელე-რადიო დეპარტამენტის ყოფილი თავმჯდომარე. **76**. ყბედობისათვის დასჯილი ნიმფის სახელი ბერძნულ მითოლოგიაში. **77**. რა ერქვა რევოლუციამდელ რუსეთში საზღვაო აკადემიის კურსანტს. **82**. ჩრდილო ყაზახეთის საოლქო ცენტრი. **83**. პირველყოფილი გვაროვნული წყობილების უკანასკნელი პერიოდი. **84**. გველის სახეობა. **87**. თანამედროვე დიდი ქალაქების გაერთიანებების ეპითეტი. **88**. ღადებითი ელექტრონი ანუ რა? **89**. რა არის თავისი არსით სტეპი? **92**. კომუნისტურ ეპოქაში სკოლის მოწაფე გოგონების აუცილებელი აქსესუარი. **93**. კაციჭამიობა ანუ რა? **94**. ერთ-ერთი პოეტი პარლამენტარი. **98**. ქართული გაზეთი. **99**. აზროვნებისა და გრძნობების თავისებურება, რომელიც გარკვეულ ადამიანებს ახასიათებს. **100**. ტრანსპორტის გასაჩერებელი საშუალება. **104**. ქალის კაბის ერთ-ერთი სიგრძე. **105**. ზამბახი ანუ რა? **106**. ცნობილი იტალიელი სოპრანოს ლიჩარელის სახელი. **107**. ჟარგონზე „მპარველი“. **113**. უჯრედშიდა ნაწილაკები, რომლებიც ახდენენ ცილის ბიოსინთეზს. **114**. ძველი ბერძენი ათლეტების ასპარეზობა. **115**. „ათასი“-ს აღმნიშვნელი რთული სიტყვის წინსართი. **118**. ებრაელის ძველი ბიბლიური სახელწოდება. **119**. რიცხვი, რომელსაც შეესაბამება მოცემული ლოგარითმი. **120**. საყვირისმაგვარი ძველებური ჩასაბერი ინსტრუმენტი. **121**. მე-2 მსოფლიო ომში დაღუპული ქართველი პოეტი. **122**. სანდროს როლის შემსრულებელი ფილმში „როცა აყვავდა ნუში“ (სახელი და გვარი). **123**. 2-კორპუსიანი სატვირთო გემის სახელწოდება.

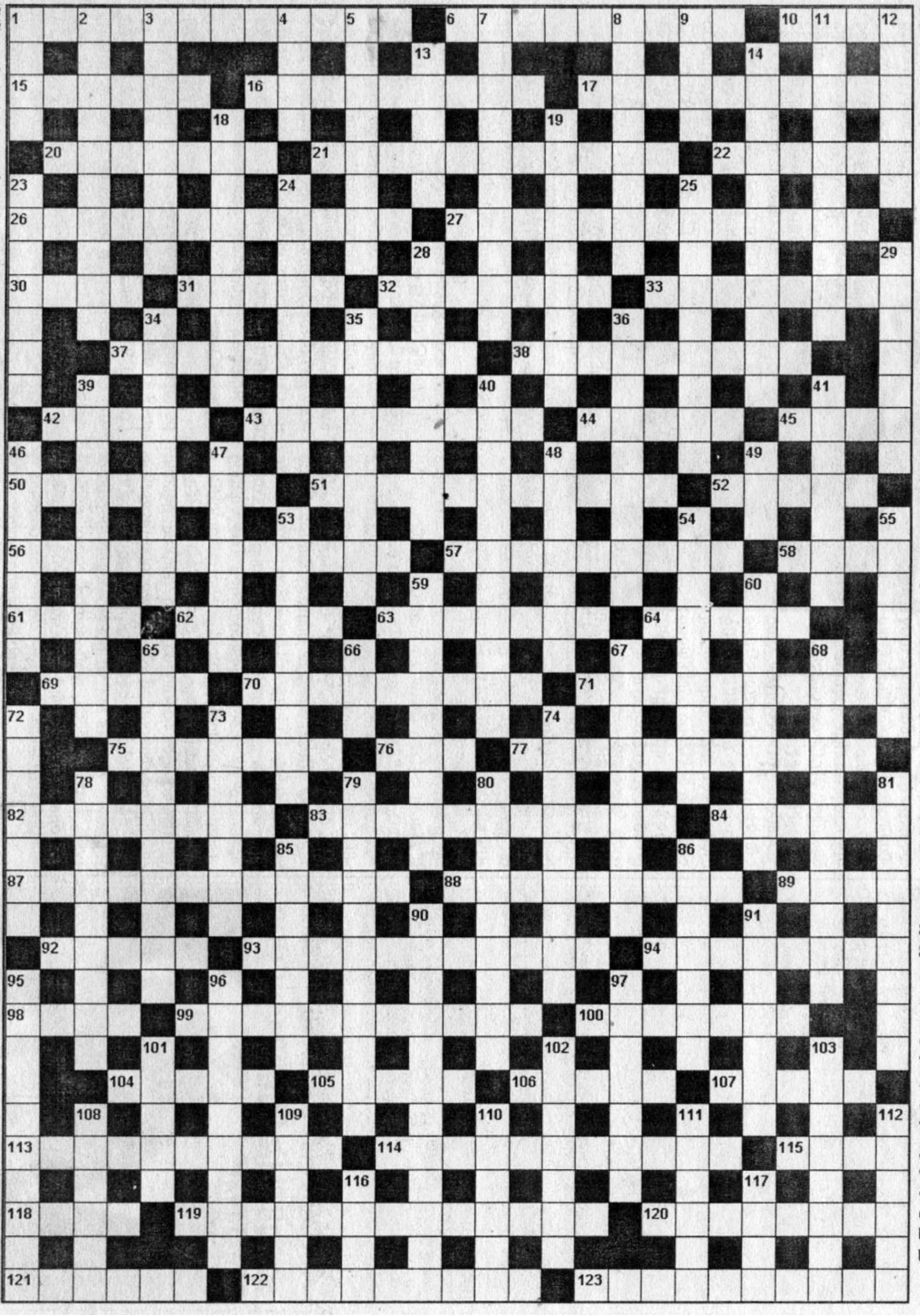

შვეულად: **1**. პაპი იოანე XXIII-ის გვარი ერისკაცობაში. **2**. რადიოტალღები, რომელთა სიგრძე 10 მ-ზე ნაკლებია. **3**. რუსული თეატრისა და კინოს ცნობილი მსახიობი მამაკაცი. **4**. რომენ როლანის „(.....) ბრუნიონი“. **5**. მოცარტის უკანასკნელი ნაწარმოები. **7**. სიტყვა „ჭკვიანი“აღმატებულ ხარისხში. **8**. ესპანელი ქალების მაქმანიანი მოსასხამი. **9**. აშშ-ს კოსმოსური კვლევის ცენტრი. **11**. მწერალი, ბელეტრისტი... ანუ? **12**. (......) შალიკაშვილი, ქართული პანტომიმის თეატრის დამაარსებელი. **13**. ბერძნულ მითოლოგიაში სატრფიალო პოეზიის მუზა. **14**. ახლანდელი „კალკულატორის“ წინაპარი. **18**. როგორი ფრინველია შაშვი? **19**. როგორი წყალსაცავია ტბა? **23**. მცირე ანტილიის არქიპელაგში შემავალი ერთ-ერთი კუნძული. **24**. ძველი ბერძნების სიმღერა, რომელსაც თან ახლდა სიმებიანი ინსტრუმენტის აკომპანემენტი. **25**. იბერიის პირველი მეფე. **28**. იტალიის ეროვნული გმირი. **29**. გალილეის აღმოჩენილი იუპიტერის თანამგზავრი. **34**. დიდი იტალიელი ფერმწერი, ვენეციური სკოლის წარმომადგენელი, მისი ნამდვილი გვარია რობუსტი. **35**. საფეხბურთო ამპლუა. **36**. რაიმე მოძღვრების ახალი და თავდადებული დამცველი. **39**. ქალაქის მმართველობის უმაღლესი თანამდებობის პირი გერმანიაში. **40**. შეურიგებელი წინააღმდეგობა ანუ რა? **41**. ამ მასალისგან კბილებსაც აკეთებენ. **46**. მე-19 საუკუნის გამოჩენილი პოლონელი მევიოლინე და კომპოზიტორი. **47**. დაბეგვილი ხორცის კატლეტი. **48**. მე-17 საუკუნის იტალიელი არქიტექტორი, იტალიური ბაროკოს თვალსაჩინო წარმომადგენელი. **49**. რთული სიტყვის პირველი ნაწილი, რომელიც აღნიშნავს ქვემდებარებას. **53**. სამართალში - მცირეწლოვანი ბავშვის შვილად აყვანა. **54**. ედმუნდ ჰალეის პროფესია. **55**. რა ერქვა იტალიელ მსახიობს გასმანს? **59**. შოთა ნიშნიანიძის ერთ-ერთ ლექსში ფუტკრის პროფესია. **60**. სინტოიზმის უზენაესი ღვთაება. **65**. დასავლეთის მოპირდაპირე მხარე. **66**. სამხრეთ ჩინეთში მცხოვრებ ხალხთა ერთ-ერთი ჯგუფის სახელწოდება. **67**. როგორი სახელმწიფოა აშშ საქართველოსთვის? **68**. ყველა ბავშვის ოცნებად ქცეული პარკი, რომელიც განლაგებულია კალიფორნიის ქალაქ ანაჰაიმში. **72**. უდაბნო ჩილეში. **73**. ფრანგი ფეხბურთელი მსოფლიოსა და ევროპის ჩემპიონი. **74**. მეცნიერება, რომელიც მიზნად ისახავდა კომუნისტური საზოგადოების შექმნას. **78**. ქაღალდის ფულის მოძველებული სახელწოდება. **79**. ტარზანის როლის პირველი შემსრულებელი. **80**. ვინ არის თავისი არსით ხაზანოვი? **81**. როგორ ითარგმნება ლათინურ ენაზე „ცოცხლად შობა?“. **85**. პოლონელი წვრილი აზნაურობის სახლეწოდება. **86**. საახალწლო ზვარაკი. **90**. ოთარ ჭილაძის რომანი (ორი სიტყვა). **91**. ქლიავის ერთ-ერთი ჯიში. **95**. რას უწოდებდნენ ძველად შარვალს? **96**. ფრანგი ფილოსოფოსი, უტოპიური სოციალიზმის მეხოტბე. **97**. არაოფიციალური მაკლერის სახელწოდება ბირჟაზე. **101**. მზის სისტემის პლანეტა. **102**. ადამიანის მოხუცებულობის ასაკში თავის ტვინის ქერქის ატროფიის შედეგად განვითარებული ფსიქიკური და ფიზიკური მოქმედების სრული დაქვეითება. **103**. ცნება, რომლის სადღეგრძელოსაც სვამენ პირველ რიგში გურულები. **108**. რაიმე საგნის კონტური. **109**. საწარმოს საერთო დავალიანების ჯამი თამასუქების მიხედვით. **110**. უძველესი ძველირანული ტომის წარმომადგენელი. **111**. სახელმწიფო, რომელიც განლაგებულია ესპანეთისა და საფრანგეთს შორის. **112**. სოფელი თბილის ახლოს. **116**. ფრანგი მწერალი. **117**. ეზოპეს სოციალური მდგომარეობა.

შეადგინა ლალი ჭიჭინაძემ

პიერ ბული

გაგრძელება
დასაწყისი „ფანტაზია" #11-ში,
თარგმნის ალ.ელერდაშვილი

Pierre Boulle - Planete des Singes
Paris, 1962

მეხუთე თავი

ზირამ ჩუმად ელექტროფანარი მომიტანა და ახლა წიგნებითაც მამარაგებს, რომლებსაც თივის ქვეშ ვმალავ. ახლა მე უკვე ასე თუ ისე ვკითხულობ მაიმუნების ენაზე და ყოველღამე, საათობით, სორორას ცივილიზაციას ვსწავლობ. დასაწყისში ნოვა მემდუროდა, კბილებს მიღრჭენდა, წიგნებს საშიში ცხოველივით სუნავდა, მაგრამ საკმარისი იყო მისკენ ფანრის სინათლე მიმერთა, რომ იგი კუთხეში იყუჟებოდა და შიშისაგან თრთოდა. მას შემდეგ, რაც ფანარი მაქვს, ჩემს გალიაში მბრძანებელი გავხდი და ახლა ნოვას დასამშვიდებლად ნაირგვარი არგუმენტების მოშველიება აღარ მჭირდება. ვგრძნობ, რომ მას ჩემდამი ღვთიური შიში გააჩნია; ასეთივე რიდით მიყურებენ სხვა გალიების მკვიდრნიც. ჩემი პრესტიჟი ბოლო ხანს საოცრად ამაღლდა და ხშირად ამით ბოროტად ვსარგებლობ; გავიშვერ ხოლმე უმიზეზოდ ნოვასკენ ფანარს და სრული სიმშვიდე გარანტირებული მაქვს, თუმცა ეს ველური ლამაზმანი მალევე მოეგება ხოლმე გონს და ჩემსკენ საალერსოდ იწვევს...

შესაძლოა, თავს ვიტყუებ, მაგრამ მაიმუნების პლანეტის შესახებ, მგონი, საკმაო ინფორმაცია დავაგროვე.

* * *

სორორელი მაიმუნები ეროვნებებად არ არიან დაყოფილნი. მთელ პლანეტს მინისტრთა კაბინეტი მართავს, რომელსაც სათავეში ტრიუმვირატი უდგას ერთი გორილას, ერთი ორანგუტანის და ერთი შიმპანზეს შემადგენლობით. ამ მთავრობის პარალელურად არსებობს პარლამენტიც, რომელიც სამი - გორილების, ორანგუტანების და შიმპანზეების - პალატებისაგან შედგება. ყოველი პალატა საკუთარი რასის ინტერესებს იცავს.

არსებითად ამ სამ რასად დაყოფა პირობითია სორორაზე, რადგან ყოველი რასის წარმომადგენელი თანაბარი უფლებებით სარგებლობს და ნებისმიერ პოსტზე შეუძლია დაინიშნოს, მაგრამ, როგორც ეს ჩვენთანაც ხდება ხოლმე, სინამდვილე ცოტა შორსაა თეორიისაგან და ყოველი რასა საკუთარ სფეროში სპეციალიზირდება.

შორეულ წარსულში ამ პლანეტაზე გორილები ბატონობდნენ, რაც მათი ფიზიკური ძალით იყო განპირობებული. მას შემდეგ დიდმა დრომ გაიარა, მაგრამ გორილები ახლაც წარმოადგენენ ყველაზე ძლიერ კლასს. ისინი არ ერევიან მასაში, არ დააბიჯებენ დემონსტრანტთა ბრბოებში, უპირატესად განცალკევებულ ცხოვრებას ეწევიან და ყველა უმთავრესი საწარმოს ხელმძღვანელებადაც ისინი ითვლებიან. მთლიანობაში გორილები ბრიყვები და გაუნათლებელნი არიან, მაგრამ ფლობენ ერთ საგანგებო უნარს, რაც ქვეშევრდომთა ცოდნისა და გამოცდილების საკუთარ ინტერესებში გამოყენებას გულისხმობს. ყველაზე მეტად მათ უყვართ საერთო მითითებების მიცემა, გენერალური მიმართულებების მონიშვნა ანუ, ზოგადად, მბრძანებლობა. როცა რომელიმე სპეციალისტი გააკეთებს საინტერესო აღმოჩენას, ვთქვათ გამოიგონებს მანათობელ ამპულას ან საწვავის ახალ სახეობას შექმნის, ამ გამოგენების ექსპლუატირებას საკუთარი თავისათვის მაქსიმალური სიკეთით ჯერ გორილები ახდენენ. მართალია, დიდი ჭკუა არ გააჩნიათ, მაგრამ ორანგუტანებს ეშმაკობითა და საზრიანობით მაინც სჯობნიან გორილები. ამ ბრიყვი ორანგუტანების პატივმოყვარეობის გამოყენებით გორილები მათ აკეთებინებენ ყველაფერს, რაც მოესურვებათ. ასე მაგალითად, ჩვენი ინსტიტუტის სათავეში ზაიუსი დგას, რომელსაც სამეცნიერო ხელმძღვანელის პოსტი უკავია, მაგრამ მას ხელმძღვანელობს გორილა-დირექტორი, რომელსაც თითქმის ვერავინ ხედავს. ჩვენს განყოფილებაში ეს გორილა ერთხელ შემოვიდა და ჩემსკენ ისეთი „გენერალივით" გამოიხედა, რომ ლამის გავძახე იქაურობას - „სწორდით-მეთქი". ამ გორილას წინაშე ზაიუსი მონასავით კანკალებდა და, თქვენ წარმოიდგინეთ, ზირაც საოცრად ბრმა მორჩილებას ამჟღავნებდა.

გორილები, რომლებსაც ბედმა ბატონობა არ არგუნა, როგორც წესი, შავ სამუშაოს ასრულებენ, რაც ფიზიკური ძალის გამოყენებასთანაა დაკავშირებული. მაგალითად, ზორამი და ზანამი მხოლოდ მეორეხარისხოვან საქმეს აკეთებენ და, საჭიროების შემთხვევაში, მზად არიან წესრიგის აღსადგენად თავისი ბუმბერაზული ძალაც გამოიყენონ.

და ბოლოს - ბევრი გორილა ნადირობით ირჩენს თავს. არსებითად ეს მათს პრივილეგიასაც შეადგენს; მათ ევალებათ გარეული მხეცების და მათ შორის ადამიანების მოკვლა ან დაჭერა. უკვე ვთქვი, რომ მაიმუნები დიდი რაოდენობით ატარებენ ექსპერიმენტებს, რასაც შესაბამისად დიდი რაოდენობის ადამიანური რესურსები სჭირდება, თუმცა ის გაუგებარია, თუ რატომ ანიჭებენ მაიმუნები ამგვარ ექსპერიმენტებს სასიცოცხლო მნიშვნელობას. ისეთი შთაბეჭდილება იქმნება, რომ მაიმუნების ერთი მესამედი სორორაზე ბიოლოგია-ფიზიოლოგიის პრობლემებითაა დაკავებული, თუმცა ამ საკითხს ჩვენ მომავალში მივუბრუნდებით. ერთი სიტყვით, ადამიანური რესურსების მოპოვება საკმაოდ რთულ საორგანიზაციო ღონისძიებებთან და დიდ მომსახურე პერსონალთანაა დაკავშირებული. მსროლელების, მათი ლაქიების თუ სატრანსპორტო მუშაკების მთელი არმია სამონადირეო ფირმებშია გაერთიანებული, რასაც სათავეში აუცილებლად გორილა უდგას. ამ ფირმების საქმიანობა, როგორც ჩანს, დიდ მოგებებს იძლევა, რადგან ადამიანების ფასები განუწყვეტლივ მატებაშია.

გორილების გვერდით - მე ვიტყოდი, გორილების ქვემოთ, თუმცა ფორმალურად ასეთი იერარქია არ არსებობს - დგანან ორანგუტანები და შიმპანზეები. ორანგუტანები რაოდენობრივად ნაკლებნი არიან და, როგორც ზირამ განსაზღვრა, ისინი მხოლოდ ოფიციალურ მეცნიერების მსახურებად ითვლებიან.

გარკვეულწილად ეს სინამდვილეს შეეფერება, მაგრამ თითოოროლა ორანგუტანს მაინც შეხვდებით პოლიტიკაში, ხელოვნებასა თუ ლიტერატურაში და ნებისმიერ სფეროში მხოლოდ მათვის დამახასიათებელი თვისებებით განირჩევიან სხვებისაგან. ისინი პედანტური, პატივმოყვარე, თვითდაჯერებული და ყოველგვარი სიახლის მოწინააღმდეგე არსებანი არიან, სამაგიეროდ მზად არიან პირზე დუჟმორეულებმა ნებისმიერი ძველი და დაკანონებული - შტამები, ბანალური ჭეშმარიტებანი თუ მზამზარეული ფორმულირებები - დაიცვან. ორანგუტანები უმრავლესი სამეცნიერო აკადემიის ძირითად კონტიგენტს შეადგენენ. ფლობენ რა საოცარ მეხსიერებას, მათ შეუძლიათ დაიზეპირონ წიგნების განუსაზღვრელი რაოდენობა. შემდეგ, დაზეპირებული ინფორმაციის გადაადგილება-ვარირებით, თავად წერენ წიგნებს და თავისივე კოლეგა-ორანგუტანების აღიარებას იპოვებენ. შესაძლოა, ჩემზე ზეგავლენა იქონია ზირასა და მისი საქმროს დამოკიდებულებამ ორანგუტანების მიმართ, რაც ზოგადად ზიზღით განისაზღვრება, მაგრამ გორილებიც ხომ ქედმაღლურად დასცქერიან მათ და ხომ იყენებენ მათს სიბრიყვეს საკუთარი სარგებლისათვის?! თითქმის ყოველი ორანგუტანის ზემოთ გორილა ან გორილების საბჭო ზის, რომლებიც წარმართავენ თავისი ქვეშევრდომის მოღვაწეობას, აძლევენ ცოდნის მიღების საშუალებას, ეხმარებიან სამსახურეობრივი კარიერის შექმნაში და, რაც მთავარია, ორანგუტანებისათვის სათაყვანებლი ორდენებითა და ჩინ-მედლებით აჯილდოებენ მათ. თუმცა ყოველივე ეს ერთ გარკვეულ მომენტამდე გრძელდება, ვიდრე გორილები არ ჩათვლიან, რომ მათს პროტეჟეს სარგებლის მოტანა აღარ შეუძლია და ასეთ შემთხვევაში ორანგუტანს უმალ ათავისუფლებენ სამსახურიდან და მის ნაცვლად იმავე ჯიშის მაიმუნს ნიშნავენ.

რაც შეეხება შიმპანზეებს - მე როგორც გავიგე, ისინი პლანეტის ინტელიგენციას შეადგენენ. ზირა ტყუილად კი არ ტრაბახობდა, როცა ამბობდა, რომ ყველა დიადი აღმოჩენა შიმპანზე-მეცნიერების მიერააო განხორციელებული. შესაძლოა, ეს ხელოვნური განზოგადებაცაა, რადგან მას საკმაო ოდენობის გამონაკლისი გააჩნია, მაგრამ სხვადასხვა თემაზე შექმნილი საინტერესო წიგნების უმრავლესობა სწორედ შიმპანზეების მიერაა დაწერილი. ჩემი აზრით, შიმპანზეებს მეტისმეტად აქვთ მოძალებული ძიებისა და კვლევის სულისკვეთება.

უკვე ვთქვი, როგორ თითხნიან თავის შრომებს ორანგუტანები, მაგრამ, როგორც ზირა ჩივის ხოლმე, საშინელება ისაა, რომ ორანგუტანები ასევე ბრიყვულად თხზავენ სახელმძღვანელოებს, რითაც ახალგაზრდობის უმრავლესობას გონებას უმრუდებენ. გავრცელებულია აზრი, რომ სორორა მთელი სამყაროს ცენტრს წარმოადგენს, თუმცა თვით საშუალო მონაცემების მაიმუნებსაც კი არ სჯერათ ამ სისულელისა, თუნდაც იმიტომ, რომ მრავალი ათასწლეულის წინ სორორაზე ცხოვრობდა ორანგუტანი, სახელად არისტასი, რომელიც უზარმაზარი ავტორიტეტით სარგებლობდა და ისეთ იდეებს ქადაგებდა, რასაც დღემდე შეუბღალავ ჭეშმარიტებად თვლიან მისი შთამომავალი ორანგუტანები. გავიგე რა, რომ არისტასის სწავლების

თანახმად სული მხოლოდ მაიმუნს შეიძლება ჰქონდეს, მე უკეთ გავიაზრე ზაიუსის ჩემდამი დამოკიდებულების არსი. საბედნიეროდ, შიმპანზეებს ბევრად უფრო კრიტიკული აზროვნება აქვთ და, როგორც შევიტყე, უკვე მრავალი წლის განმავლობაში ისინი აქტიურად ესხმიან თავს გაბატონებულ შეხედულებებს და შორეული წარსულის კერპის დამხობასაც ცდილობენ.

რაც შეეხება გორილებს, ისინი თხზვასთან საკმაოდ მწყრალად არიან, თუმცა ნებისმიერი მათი ნაშრომი ყველანაირ მოაზრებულ ქება-დიდებას იმსახურებს. ზოგი ასეთი წიგნი მეც წავიკითხე და დღემდე მახსოვს მათი სათაურები: „სამეცნიერო-კვლევითი მუშაობა - საწარმოს ორგანიზების საფუძველი", „საზოგადოებრივი სექტორის უპირატესობანი" ან, ვთქვათ - „ადამიანებზე დიდი ნადირობის მოწყობა მწვანე კონტინენტის ფარგლებში". ამ წიგნებში,.როგორც წესი, უამრავი დოკუმენტია მოხმობილი და მას მხოლოდ საგანგებო სპეციალისტები წერენ. წიგნებში ბევრი დიაგრამები, ცხრილები და ლამაზი ფოტოებია მოთავსებული.

მთელი პლანეტის ერთიანობა, ომების არარსებობა და აქედან გამომდინარე არც საომარი ხარჯების ქონა - სორორაზე არ არის არმია, არის მხოლოდ პოლიცია - ერთის შეხედვით, მაიმუნური ცივილაზაციის თავბრუდამხვევ პროგრესს უნდა განაპირობებდეს, მაგრამ ასე არ ხდება. როგორც ჩანს, სორორა ასაკით დედამიწაზე ხნოვანია, მაგრამ მისი ბინადარნი საკმაოდ ჩამორჩებიან ჩვენი პლანეტის ადამიანებს.

სორორელებს აქვთ ელექტროსადგურები, წარმოება, ავტომობილები, მაგრამ კოსმოსის ათვისების საკითხში ისინი ჯერ კიდევ ხელოვნური თანამგზავრების გაშვების დონეზე არიან და ერთ ადგილს ტკეპნიან. თეორიულ მეცნიერებებშიც, ანუ უსასროლოდ დიდის და უსასრულოდ პატარის შესწავლაშიც დიდს ვერაფერს დაიკვეხნიან სორორელები. კაცმა რომ თქვას, ეს ჩამორჩენა ხელოვნურ შთაბეჭდილებას ტოვებს და მალე აუცილებლად დაეწევიან ისინი დედამიწას. ამაზე მეტყველებს მათი საოცარი შრომისუნარიანობა და შიმპანზეების გამძაფრებული სურვილი კვლევა-ძიებისა. ზოგჯერ ვფიქრობ, რომ მაიმუნების განვითარების ისტორიაში იყო უძარობის ბნელი ხანა, რაც ძალზედ დიდხანს, უფრო მეტი დროის განმავლობაში ვიდრე ჩვენთან, გაგრძელდა და სულ ახლახანს მოახერხეს დიადი აღმოჩენების ეპოქაში ფეხის შედგმა მათ.

მათი სამეცნიერო კვლევა - მე ეს კვლავაც საგანგებოდ უნდა აღვნიშნო - ბიოლოგია-ფიზიოლოგიის სფეროში მიმდინარეობს და მაიმუნების მოდგმის ყოველმხრივ შესწავლას გულისხმობს. სწორედ ამ მიზნებისათვის გამოიყენებიან ადამიანები, რომლებიც მაიმუნების ცხოვრებაში, მართალია, მათთვის მთლად უნუგეშო, მაგრამ მაინც სასარგებლო საქმეს ემსახურებიან. კიდევ კარგი, რომ სორორაზე ჯერ კიდევ დიდია ადამიანური რესურსები! ერთი მეცნიერის მტკიცებით, ამ პლანეტაზე ადამიანების რიცხვი მაიმუნების რაოდენობას აჭარბებს კიდეც. მაგრამ, გასაგები მიზეზების გამო, მაიმუნები სულ უფრო მრავლდებიან, ადამიანებს კი საერთო განადგურება ემუქრებათ. ამიტომაცაა, რომ ბევრი მეცნიერი უკვე სერიოზულად ფიქრობს საკუთარი ლაბორატორიებისათვის ადამიანთა საგანგებო ფერმების შექმნასაც კი.

თუმცა ამაში მაინც არ მდგომარეობს მაიმუნთა ევოლუციის საიდუმლოება. ან ეგებ საერთოდ არც არსებობს ამგვარი საიდუმლოება? ეგებ მათი განვითარებაც ისევე ბუნებრივად მოხდა, როგორც ჩვენი? არა, არ მინდა ამის დაჯერება! მით უმეტეს, რომ ჩემს ყურამდეც მოაღწია იმ ამბავმა, რომ ევოლუციის მწვერვალზე მაიმუნების აღზევების სპონტანურობაში სორორელ მეცნიერებსაც ეპარებათ ეჭვი. ამ მეცნიერთა რიცხვს მიეკუთვნება კორნელიუსიც და, რამდენადაც ჩემთვის ცნობილია, მას მრვალი ნათელი და მაძიებელი გონება უჭერს მხარს.

მაიმუნებმა ჯერაც არ იციან საიდან წარმოიშვნენ, საიდან მოვიდნენ და სად მიდიან და, როგორც ჩანს, ამ გაუგებრობისაგან დიდად იტანჯებიან. შესაძლოა, ეს გრძნობაცაა იმის მიზეზი, რომ ისინი გაათმაგებული ენერგიითა და სიჩქარით წარმართავენ ბიოლოგიურ კვლევა-ძიებას?

მთელი ღამეების განმავლობაში მიტრიალებდა თავში ეს ფიქრები და ამ გადაუჭრელი პრობლემების თანხლებით დილამდე ძლივს ვახერხებდი გამოძინებას.

მეექვსე თავი

ზირას ხშირად დავყავდი სასეირნოდ პარკში. იქ ზოგჯერ კორნელიუსი გვხვდებოდა და ჩვენ ერთად ვამზადებით სიტყვას, რითაც მე უნდა წარვმდგარიყავი ბილოგთა კონგრესის წინაშე. ამ ღონისძიების გახსნის დღე სულ უფრო ახლოვდებოდა და ჩემი მღელვარებაც პარალელურად მატულობდა. ზირა მარწმუნებდა, რომ ყველაფერი კარგად ჩაივლიდა, კორნელიუსს კი სურდა მალე გავეთავისუფლებინა ზაიუსს, რათა თავად მას მისცემოდა ჩემი ბიოლოგიური აგებულების კვლევის საშუალება.

...იმ დღეს კი კორნელიუსმა მოსვლა ვერ შეძლო და ზირამ შემომთავაზა ზოოპარკი დაგვეთვალიერებინა, რომელიც ჩვენი სასეირნო ადგილების გვერდით მდებარეობდა. მე, რა თქმა უნდა, თეატრში ან მუზეუმში ვარჩევდი წასვლას, მაგრამ ამგვარი გართობანი ჩემთვის კვლავაც აკრალული იყო. რაღაც წარმოდგენა მაიმუნტა ხელოვნების შესახებ უკვე მქონდა, ოღონდ მხლოდ წიგნების მეშვეობით; მე აღფრთოვანებას ვერ ვმალავდი მაიმუნი მხატვრების კლასიკური ნახატების ხილვისას, რომლებზედაც ვნებიანი მდედრი მაიმუნები ჰაერში მოფარფატე ამურის მსგავსი არსებების ფონზე იყვნენ გამოსახულნი. საკმაოდ შთამბეჭდავი იყო ბატალური სცენების ამსახველი რეპროდუქციებიც, სადაც საშინელი გორილების ნადირობის სცენები იყო აღბეჭდილი. თუმცა, როგორც ვთქვი, ეს ყველაფერი მე ჩემი გალიიის გისოსებს შიგნით წიგნებში, ელექტროფანარის განათებით ვნახე და ამოვიკითხე.

მე შიშველს არ შემეძლო თეატრში შესვლა, ამიტომაც ზირა მხოლოდ ღია ცის ქვეშ განლაგებულ სანახაობებსა თუ სპორტულ მოედნებზე დამატარებდა. ასე ვნახე თამაში, რომელიც ძალიან წააგავდა ჩვენს ფეხბურთს, დავესწარი კრივის საშინელ ორთაბრძოლას, რაშიც ორი გოლიათი გორილა მონაწილეობდა, ერთხელ კი სიამოვნებით ვადევნე თვალი მძლეოსანთა შეჯიბრს, სადაც ჰოკით მხტომელი მაიმუნები ფანტასტიურ შედეგებს აჩვენებდნენ.

იმ დღეს კი ზოოპარკში გადავწყვიტეთ წასვლა.

პირველად იქ ვერაფერი საინტერესო ვერ აღმოვაჩინე; სორორელი ცხოველები ძალზედ ჰგავდნენ დედამიწელ ნადირ-მხეცებს, აქ იყვნენ მტაცებლებიც და ხორთუმიანებიც, მცოხნელებიც და ქვეწარმავლებიც, ფრინველებიც და თევზებიც; არც სამკუზიანი აქლემებს გავუკვირვებივარ და არც თხისრქებიან გოჭებსა თუ მათს მსგავს არსებებს, რადგან მე უკვე მივეჩვიე სორორას ყველანაირ სიურპრიზს.

ჩემი გაოცება დაიწყო, მაშინ, როცა ადამიანების გალიებს მივუახლოვდით. ზირა შეეცადა გვერდი აგვექცია იქაურობისთვის და, მგონი, ინანა კიდეც იქ რომ მიმიყვანა, მაგრამ ჩემი ინტერესი იმდენად დიდი იყო, რომ თავად წავათრიე ზირა იმ სექციისაკენ.

პირველ გალიაში ორმოცდაათამდე ქალი, კაცი თუ ბავშვი იყო დამწყვდეული, რომლებსაც პირღია მაიმუნები დიდი გატაცებით უყურებდნენ. ადამიანები ცოფიანებივით ხტოდნენ, ყირაზე გადადიოდნენ და ნაირგვარი ოინბაზობით ყურადღების მიპყრობას ცდილობდნენ. ღმერთმანი, ეს განსაცვიფრებელი სანახაობა იყო!

ყოველი ტყვე პატარა მაიმუნების კეთილგანწყობის დამსახურებას ცდილობდა, ეს უკანასკნელნი კი გალიაში ხილის ან კანფეტის სროლით გამოხატავდნენ ამა თუ იმ ადამიანისადმი სიმპათიას. როცა რომელიმე ქალი თუ კაცი განსაკუთრებით სასაცილო ტრიუკს მოიმოქმედებდა ხოლმე - ვთქვათ, ოთხ კიდურზე ან ორ ხელზე დაიწყებდა ხოლმე სიარულს - ეს ზოოპარკის სტუმრებში ენით აუწერელ აჟიოტაჟს იწვევდა და ისინიც უხვად ისროდნენ გალიაში ტკბილეულს, რომლის ხელში ჩაგდებასაც ადამიანების გააფთრებული კბენა-ღრენა და კინკლაობა მოსდევდა.

ზოგიერთი ასაკოვანი ადამიანი ზედახორაში არ ერეოდა. ისინი გალიის განაპირას ისხდნენ და რაწამს შენიშნავდნენ, რომ პაწაწა მაიმუნი ჯიბეში ტკბილეულის ამოსაღებად იყოფს თათს, უმალ ჩოჩქოლს იწყებდნენ და მავედრებელი სახით იშვერდნენ მათკენ ხელს. მაიმუნ-ბავშვებს ბებერი ადამიანების ყურადღება აფრთხობდათ. ზოგი ტირილსაც იწყებდა, მაგრამ უფროსების სიცილითა და გამხნევებით მაინც აწვდიდნენ ბანანს ან კანფეტს გალიიდან საბრალოდ მომზირალ მოხუცს.

ზოოპარკის ტერიტორიაზე ჯაჭვზე გამობმული ადამიანის გამოჩენმა სენსაცია გამოიწვია როგორც მაიმუნებს, ასევე ადამიანებ შორისაც. გალიის ტყვეებმა ერთხანს შეწყვიტეს თავისი ოინბაზობა და მე ეჭვით დამიწყეს თვალთვალი. მაგრამ, რაკილა მე არანაირ ემოციას არ ვამჟღავნებდი და არც წყალობის მოპოვების ნიშნად ვიშვერდი მაიმუნებისაკენ ხელს, მალევე მიმანებეს თავი და ამით საშუალება მომეცა კარგად დავკვირვებოდი ორივე მხარის ერთმანეთთან ქცევის წესს. ადამიანების ცხოველური ქმედებანი ჩემში საოცარ სირცხვილის გრძნობას იწვევდა და ეს მით უმეტეს სამარცხვინოდ აღსაქმელი ხდებოდა, რაც უფრო ვრწმუნდებოდი იმაში, რომ გარეგნულად ჩემსა და მათ შორის არანაირი სხვაობა არ იყო.

სხვა გალიებშიაც ასეთივე დამამცირებელი სპექტაკლები მიმდინარეობდა. ზირამ უკვე რამოდენიმეჯერ მოქაჩა ჯაჭვს და მანიშნა, რომ ჩვენი წასვლის დრო იყო, რასაც დავჯერდი კიდეც, მაგრამ უცებ ისეთი რამ დავინახე, რომ ლამის ცხოველური ღრიალი მეც აღმომხდა. ერთ

ერთ გალიაში, ველური ადამიანების ბრბოში დავინახე ჩემი კოსმოსური თანამგზავრი, სახელოვანი მეცნიერი, პროფესორი ანტელი, რომელიც ჩვენი ექსპედიციის სულისჩამდგმელი და ხელმძღვანელიგახლდათ. როგორც ჩანს, ისიც ჩემსავით ხაფანგში გაება, მაგრამ ჩემგან განსხვავებით, არ გაუმართლა და იგი ზოოპარკში გაყიდეს.

ისეთი ბედნიერების გრძნობა დამეუფლა, როცა ანტელი ცოცხალი და ჯანმრთელი ვნახე, რომ თვალთაგან ცრემლებიც კი გადმომცვივდა. უმალ გავიაზრე, თუ რა საშინელ პირობებში უხდებოდა პროფესორს აქ ყოფნა და ტანი სიცივის ჟრუანტელმა ამიძაგძაგა. მაგრამ გრძნობათა ქარიშხალი მალე დამიცხრა, როცა შევნიშნე, რომ დიდი მეცნიერი ამ ბრბოში ისევე იქცევა, როგორც გალიის ყველა დანარჩენი ბინადარი. ეს წარმოუდგენელი იყო, მაგრამ იძულებული ვიყავი დამეჯერებინა საკუთარი თვალებისათვის. პროფესორი ანტელი ასაკის გამო კინკლაობაში ვერ მონაწილეობდა და მხოლოდ შესაბრალისი სახით იშვერდა ხელს გალიასთან შეკრებილი მაიმუნებისაკენ. ვუყურებდი მას და ვრწმუნდებოდი, რომ ახლა იგი არაფრით განსხვავდებოდა სოროორელი ადამიანებისაგან. ერთმა პაწაწა მაიმუნმა მას ბანანი გაუწოდა, პროფესორმა გამოართვა, ფეხი ჯვარედინად მოირთხა და მადიანად დაუწყო ნაწყალობევს ჭამა თან თვალს არ აშორებდა გულუხვ მაიმუნს, თითქოს იმის იმედი ჰქონდა, რომ კიდევ მიიღებდა რამე ტკბილეულს. ამ სცენის ხილვამ მე უაზრო ცრემლდენა კი არა, გააზრებული ტირილი დამაწყებინა. გაოცებულ ზირას ჩურჩულით ავუხსენი ამგვარი ყოფის მიზეზი და ვთხოვე გალიასთან ახლოს მივსულიყავით, რათა პროფესორს გამოვლაპარაკებოდი, მაგრამ ზირამ კატეგორიული უარი განმიცხადა. მე ვერაფრით დავეხმარებოდი მაშინ ანტელს, ჩვენი კონტაქტი კი ზოოპარკის სტუმართა შორის სკანდალს გამოიწვევდა, რაც ჩემთვისაც და ზირასათვისაც მხოლოდ ავისმომასწავებელი მომავლის დასაწყისი გახდებოდა.

- ჩვენ ანტელთან კონგრესის შემდეგ მოვალთ, როცა შენს გონიერებას აღიარებენ და ჩვენს საზოგადოებაში სრულუფლებიან წევრად მიგიღებენ - დამამშვიდა ზირამ.

იგი ამჯერადაც მართალი იყო და მე გამაოგნებელი ტკივილით მივყევი მის ჯაჭვს.

მანქანისაკენ რომ მივდიოდით პროფესორი ანტელის შესახებ ყველაფერი ვუამბე ზირას, ავუხსენი, რომ იგი განუზომელი ავტორიტეტით სარგებლობს დედამიწელ მეცნიერთა შორის და ზირაც დამთანხმდა, რომ ყოველ ღონეს იხმარდა ანტელის ტყვეობიდან გასათავისუფლებლად. გზაში ოდნავ დავწყნარდი, მაგრამ როცა გორილებმა საღამოს საკვები მოგვიტანეს, არავის და არაფრის დანახვა არ მსურდა და ჭამაზე უარი ვთქვი.

მეშვიდე თავი

კონგრესამდე ერთი კვირით ადრე ზაიუსმა ჩემთან სიარულს მოუხშირა და სრულიად უაზრო ცდებით თავი მომაბეზრა. მისი მდივანი შიმპანზე ამ ბრიყვი ორანგუტანის შენიშვნების ჩაწერას ვერ ასწრებდა, მე კი ბევრად უფრო უგნურად ვიქცეოდი, ვიდრე მეცნიერ მაიმუნს ჰქონდა ჩემს შესახებ წარმოდგენა შექმნილი.

კონგრესი როგორც იქნა დაიწყო, ოღონდ პირველი ორი დღე თეორიულ დისკუსიებს დაეთმო და ჩემს წასაყვანად მხოლოდ მესამე დღეს გამოცხადდნენ. ზირას წყალობით ამ მიმდინარე მეცნიერული ღონისძიების შესახებ ყველაფერი ვიცოდი. ზაიუსს უკვე მოესწრო იქ გამოსვლა, სადაც ჩემს შესახებ გაკეთებულ მოხსენებაში უთქვამს, რომ მე ვარ საოცრად განვითარებული ინსტინქტების და უკიდურესად შეზღუდული გონების მქონე ადამიანი. კორნელიუსს მისთვის რამოდენიმე მზაკვრული კითხვა დაუსვამს ჩემი ამა თუ იმ უნარის ახსნის მიზნით, რასაც სხდომისათვის საოცარი სიმძაფრე მიუცია და საბოლოო ჯამში მეცნიერები ორ ბანაკად გაყოფილან: ერთნი ამტკიცებდნენ, რომ ცხოველს, არ შეიძლება, ჰქონდეს სული, მეორენი კი იმ აზრზე დამდგარან, რომ სხვაობა მაიმუნისა ადამიანის ფსიქიკას შორის არის მხლოდ რაოდენობრივი ცნება და არა ხარისხობრივი. რა თქმა უნდა, ამ კამათის წარმოშობის ჭეშმარიტი მიზეზი, ზირასა და კორნელიუსის გარდა არავინ იცოდა, მაგრამ ზაიუსის მოხსენებაში მოტანილ ფაქტებს მაინც საკმაოდ დიდი შთაბეჭდილება მოუხდენია დამსწრეებზე. ამის გამოისობით მთელ ქალაქში გავრცელებულა ხმები ერთი ვიღაც უჩვეულო და სენსაციური ადამიანის შესახებ.

გალიიდან რომ გავყავდი, ზირამ ყურში ჩამჩურჩულა:

- ძალიან ბევრი ხალხი იქნება, როგორც რომელიმე პრემიერაზე, ჟურნალისტებზე აღარაფერს ვამბობ... ეს შენს საქმეს უწყობს ხელს, ასე რომ - გამაგრდი!

(გაგრძელება შემდეგ ნომერში)

* * *„მაიმუნების პლანეტის" ეკრანიზაცია 1967-68 წლებში შეიქმნა ამერიკული ინტერპრეტაციით. მალე მას მოჰყვა გაგრძელებები. სულ გამოშვებულია ამ ამბის გაგრძელების ხუთი კინოვერსია (საერთო ხანგრძლივობა 450 წთ); არსებობს, აგრეთვე, ტელევერსიებიც, რომელთაგან უკანასკნელი 2000 წელს შექმნეს.

* * *პირველ ეკრანიზაციაში ულის მერუს როლს (ამერიკულ ეკრანიზაციაში - ტეილორი) ჩარლტონ ჰესტონი თამაშობს. მისი პარტნიორი ნოვას როლში უნდა ყოფილიყო მაშინ ჯერ კიდევ უცნობი ჯოან კოლინზი (იხილეთ ფოტო), მაგრამ ამ უკანასკნელს ავტორებმა არაპროფესიონალი მსახიობი არჩიეს. ჩარლტონ ჰესტონი და ჯოან კოლინზი მაინც შეხვდნენ ერთმანეთს გადასაღებ მოედანზე, ოღონდ მოგვიანებით - გახმაურებული სერიალის, „დინასტიისა" და მისი გაგრძელებების გადაღებისას.

* * *საკითხის შესწავლამ გამოააშკარავა, რომ აშშ-ში, სადაც 300 000 ექიმი მოღვაწეობს, სამედიცინო შეცდომის გამო წელიწადში 150 000 ადამიანი კვდება. ამასთანავე ამერიკაში 200 მილიონი ერთეული სასროლი იარაღია ხმარებაში და მათი გამოისობით წელიწადში 30 ათასი კაცი იღუპება...

* * *ცხელი წყლით ხანძრის ჩაქრობა უფრო ეფექტურია, ვიდრე ცივით, რადგან ცხელი წყალი მალე ორთქლდება, რაც ხელს უშლის ჟანგბადის მიღწევას ცეცხლამდე და შესაბამისად წვა შენელებულია.

* * *XIX საუკუნეში ყველაზე პოპულარული გამოგონება იყო სარეცხი მანქანა. 1804-1873 წლებში აშშ-ს საპატენტო ბიურომ ამ მანქანის სხვადსხვა სახეობის გამოგონების 1676 მოწმობა გასცა.

* * *მთელი ცხოვრების მანძილზე ცნობილმა ამერიკელმა ფანტასტმა აიზეკ აზიმოვმა (Isaac Asimov) 500-ზე მეტი წიგნი დაწერა.

პატარა ამბები

დიდი სამყაროდან

* * *მრავალი ჰოლივუდური ფილმის წარმოსახვათა მიუხედავად, ნიუ-იორკის არსებობის ისტორიაში მხოლოდ ერთხელ, 1935 წელს დაიჭირეს საკანალიზაციო სისტემაში ცოცხალი ნიანგი, რომელიც 57 კილოგრამს იწონიდა.

* * *გეხსომებათ ფილმი „მუსიკის ჰანგები", რომელიც სამხრეთ კორეაში ერთ-ერთი კინოთეატრის მფლობელს ზედმეტად გრძლად მოეჩვენა და გამოსავალიც ნახა - ამოჭრა ყველა მუსიკალური ეპიზოდი.

* * *მარი კიური იყო პირველი ადამიანი, ვინც 2-ჯერ მიიღო ნობელის პრემია: 1903 წ ფიზიკის, 1911 წელს კი ქიმიის სფეროში გამოკვლევებისათვის.

* * *1474 წელს შვეიცარიის ქალაქ ბაზელში კურიოზული სასამართლო პროცესი გაიმართა, სადაც ჯადოქრობისათვის გაასამართლეს მამალი, რომელმსაც რატომღაც კვერცხის დება დააბრალეს... მამალიც და მისი ნაშიერიც კოცონზე დაწვეს.

* * *ლინკოლნი პრეზიდენტად აირჩიეს 1860 წელს, ხოლო კენედი - 1960 წელს.

- ორივე მოკლული იქნა ცოლის თვალწინ.

- კენედის ტყვია მოხვდა, როცა იგი ავტომობილ „ლინკოლნით" მგზავრობდა.

- ორივე მათგანი ერთი და იმავე გვარის კაცმა - ჯონსონმა - შეცვალა პრეზიდენტის პოსტზე.

- ორივე ჯონსონი სამხრეთელი დემოკრატი იყო; ერთი დაიბადა 1808 წელს, მეორე - 1908 წელს.

- ბუტი - ლინკოლნის მკვლელი დაიბადა 1839 წელს, ხოლო ოსვალდი - კენედის მკვლელი - 1939 წელს.

- ორივე ტერორისტი მოკლულ იქნა მანამ, სანამ ჩვენების მიცემას დაიწყებდნენ.

- გვარები Lincoln და Kennedy შვიდ-შვიდი ასოსაგან შედგება.

- გვარ-სახელი John Wilkes Booth და Lee Harvey Oswald თითოეულ[illegible]

1322. ყველაზე მთავარია სრულიად ბუნებრივად გამოიყურებოდე, მაგრამ საამისოდ ძალზედ ბევრი კოსმეტიკაა საჭირო.

კალვინ კლეინი

1323. ახალგაზრდა ლამაზი ქალი ბუნების საოცრებაა... არაახალგაზრდა ლამაზი ქალი კი ხელოვნების საოცრება.

იანინა იპოხორსკაია

1324. ქალის ხელჩანთა მამაკაცის ილუზიების სამარეა.

ჰელენ როულენდი

აფორიზმების ანთოლოგია

1313. არ არსებობენ ლამაზი ქალები... არსებობენ ულამაზოები და კარგად შეღებილები.

ოსკარ უაილდი

1314. არ არსებობენ ულამაზო ქალები, არსებობენ მხოლოდ ზარმაცები.

ჰელენა რუბინშტეინი

1315. თუ გგონია, რომ შენი სატრფო ძალზედ ბევრ კოსმეტიკას ხმარობს, ესე იგი შენ ის შეღებილი არ გინახავს.

უცნობი ავტორი

1316. იმისათვის, რომ ქალღმერთივით გამოიყურებოდე, საჭიროა 20 წუთი და იმისათვის, რომ გამოიყურებოდე ბუნებრივად, საჭიროა სამი საათი..

იანინა იპოხორსკაია

1317. სიყვარული საუკეთესო კოსმეტიკაა, მაგრამ კოსმეტიკა უფრო იაფი ღირს.

ივ დენ ლორანი

1318. ამბობენ, რომ საფრანგეთში ქალები უფრო მეტ ფულს ხარჯავენ კოსმეტიკაზე, ვიდრე სახელმწიფო - არმიაზე... ამიტომაცაა, რომ ქალებს უფრო მეტი გამარჯვებები აქვთ.

იანინა იპხორსკაია.

1319. ჩემი ცოლი კვლავაც ახალგაზრდულად გამოიყურება, მაგრამ მას საამისოდ ყოველდღე ნახევარი საათით მეტის დახრჯვა სჭირდება.

უცნობი ავტორი

1320. რატომაა, რომ გოგონები ბებრებივით ილებებიან, ბებრები კი პატარა გოგონებივით?!

რამონ გომეს დე ლა სერნა.

1321. მე მოსვენება არ მიწერია, სანამ ფეხები და კოსმეტიკა გამაჩნია.

ბეტ დევისი

1325. ერთი თავი კარგია, ორი კი უარესი, თუ საპარიკმახეროების ახლანდელ ფასებს გავითვალისწინებთ.

უცნობი ავტორი

1326. რაც უფრო პატარა აქვთ ქალებს მკერდი, მით უფრო მეტი ტვინი აქვთ, მაგრამ ამის შესახებ ბევრს წარმოდგენაც კი არ აქვს.

კრის კლიაინკე

1327. ღმერთს იუმორის დიდი გრძნობა გააჩნია! თუ არ გჯერათ, სარკეში ჩაიხედეთ.

კენ ოლსონი

1328. ფრთხილად მოეპყარი სარკეს, თორემ შენს ნამდვილ სახეს დაგანახებს.

მეჩისლავ შარგანი

1329. აზრთა სიღრმეების ნაკლებობას ქალი სხვა სიღმეებით ავსებს.

იუზეფ მაცეევსკი

1330. თუ თქვენ ისე გამოიყურებით, როგორიც თქვენი საზღვარგარეთის პასპორტის სურათზე ხართ, ესე იგი საზღვარგარეთ მკურნალობა გჭირდებათ.

ერლ უილსონი

1331. ზოგიერთი სახე ნეგატივზე უფრო ადამიანურია.

დომინიკ ოპოლსკი

1332. ელექტრონულ ერას თავისი უხერხულობანი გააჩნია - ადრე თუ მამები თავისი ნაშიერების ფოტოებით გვაბეზრებდნენ თავს, ახლა იძულებულს გვხდიან ნახევარსაათიან ვიდეოჩანაწერებს ვუყუროთ.

უცნობი ავტორი

1333. ჩვენს დროში ყველაფერი არსებობს იმისთვის, რომ ფოტოგრაფირებით დასრულდეს. ფოტოგრაფია დროის მუმიფიცირებას ახდენს.

სამშაბათის გამოშვების ფოტოკონკურსის საბოლოო შედეგები

იმასთან დაკავშირებით, რომ სამშაბათს, 19 ივნისს, „სკანდინავიური კროსვორდები“ არ გამოვა, გაცმობებთ მეოთხე ტურნირის საბოლოო შედეგებს

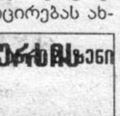

მესამე ტურის პასუხები: 1. ჩურიკოვა. 2. კრუპსკაია. 3. ვოინიჩი. 4. ფატეევა. 5. კაბალიე. 6. იოსელიანი. 7. სმეხოვი. 8. დე სიკა. 9. ალ. მეტრეველი. 10. მერკური.

მეოთხე ტურნირში მაქსიმალური **30 ქულა** დააგროვა და გაიმარჯვა ნიკოლოზ წიქარიშვილმა (მას გადაეცემა ჩვენი პრიზი - ფოტოაპარატი).

29 ქულა – მაია ყუბანეიშვილი, დორა დამენია. **27 ქულა** – ანდრო მჭედლიშვილი. **26 ქულა** – ლიანა კუსრაძე, ქეთინო ნინოშვილი. **23 ქულა** – ნინო ურუშაძე, მამუკა მარიამიძე, მანანა ბუღულაშვილი, მერი მამრიკიშვილი, ბორის ტაბატაძე. **22 ქულა** – ნუგზარ ბაჩუკაშვილი. **20 ქულა** – ვლადიმერ ჭოველიძე. **19 ქულა** – თინა ფურცელაძე. **15 ქულა** – დიანა სალრიშვილი, ოთო გიორგაძე.

1. რა მოხდა 1828 წლის 19 მარტს?

A) ტატო ბარათაშვილმა ფეხი მოიტეხა. **B)** ნინო ჭავჭავაძე გრიბოედოვს ცოლობაზე დასთანხმდა. **C)** მემანქანე ჯონ გილესპი პირველ სარკინიგზო ავარიაში დაიღუპა. **D)** ურუგვაიმ დამოუკიდებლობა გამოაცხადა.

2. მსოფლიოში ყველაზე მეტი ოდენობით იკრიფება?

A) ვაშლი. **B)** ფორთოხალი. **C)** ბანანი. **D)** საზამთრო.

3. კინოფილმ „ბუმში“ შედგა დებიუტი

A) სოფი მარსოსი **B)** სოფი ლორენის. **C)** კეტრინ დენევის. **D)** ორნელა მუტის.

4. „თოვლის ფანტელი გაშიშვლებულ კვირტებს აცვივა...“ ვინაა ამ ტექსტის ავტორი?

A) ოთარ რამიშვილი. **B)** ნზაზ დიასამიძე. **C)** ქართლოს კასრაძე. **D)** აბესალომ ლორია.

5. ვინაა ნახატ „პარიზის ბულვარის“ ავტორი?

A) მანე. **B)** მონე. **C)** რენუარი. **D)** პისარო.

6. 1972 წ დაიწვა ჩვენი ოპერისა და ბალეტის თეატრი. ეს ამბავი უთხრეს ერთ თბილისელს - „გაიგე, ოპერა დაიწვაო?!“ რა იყო მისი რეპლიკა:

A) დარბაზიც?! **B)** ბალეტიც?! **C)** ორკესტრიც?! **D)** კედლებიც?!

7. რა პროფესიის იყო კაცი, რომელსაც ნიკულინი ერთ ცნობილ ფრაზაში ახსენებს („კაროჩე ?????)

A) ფიზიოლოგი. **B)** ნევროპათოლოგი. **C)** ქირურგი. **D)** ონკოლოგი.

8. რომელ ქალაქში აშენდა პირველი ცათამბჯენები?

A) დეტროიტი. **B)** ჩიკაგო. **C)** ნიუიორკი. **D)** ლოს-ანჯელესი.

9. რომელია ზედმეტი

A) „ჰუსარული ბალადა“. **B)** „ტუტსი“. **C)** „ჯაზში მხოლოდ ქალიშვილებია“. **D)** „მისის დაუბტფაიერი“.

10. ყველაზე მეტხანს, 73 კვირის განმავლობაში ინგლისის ჰიტპარადს ლიდერობდა

A) „ბითლზი“. **B)** ელვის პრესლი. **C)** მადონა. **D)** „აბბა“

11. ყველაზე მრავალტირაჟიანი გაზეთია

A) „იომიური შიმბანი“. **B)** „ბილდ-ცაიტუნგი“. **C)** „არგუმენტი ი ფაქტი“. **D)** „თაიმსი“.

12. 1672 წელს პარიზში გამოჩნდა პირველი

A) გაზეთი. **B)** ტაქსი. **C)** ჟურნალი. **D)** სტრიპტიზიორი ქალი.

13. რომელია ზედმეტი

A) გონკური. **B)** ბახი. **C)** გრიმი. **D)** ლიუმიერი.

14. ავლაბრის მთავარი „კომუნისტური სალოცავი“ იყო?

A) არალეგალური სტამბა. **B)** 26 კომისრის ძეგლი. **C)** მეტეხის ციხე. **D)** ძმათა სასაფლაო.

15. ვინ თამაშობს მთავარ როლს ფილმში „მაიმუნების პლანეტა“

A) კერკ დუგლასი. **B)** ტონი კერტისი. **C)** ჩარლტონ ჰესტონი. **D)** რიჩარდ ბერტონი.

სპარსული სიტყვები ქართულ ენაში

198. **სპასალარი** - „სეფაჰ-სალარ“ ასე ჟღერს ეს სიტყვა სპარსულად.

199. **სპასპეტი** - აქ ცვლილებები დიდია, მაგრამ ის ძირითადად ბგერათა სიყრუე-ჟღერადობას ეხება - „სეფაჰბოდ“ ირანის არმიაში, მგონი, ახლაც პოლკოვნიკის ჩინს უტოლდება.

200. **სპეტაკი** - მართალია, ეს სიტყვა სომხური „სპიტაკიდან“ (თეთრი) მოდის, მაგრამ მისი ძირი მაინც სპარსული „სეფიდ“-ია, რაც ასევე თეთრს ნიშნავს.

201. **სპილენძი** - „ფელენძ“-ს ჩვენ უბრალოდ „ს“ წავუმატეთ.

202. **სპილო** - სპილენძისავით აქაც „ს“ მივამატეთ სპარსულ „ფილ“-ს.

203. **სრა** - „სარა“ - მცირეოდენი სახეცვლილების მიუხედავად ამ სიტყვაში მნიშვნელობა არ შეცვლილა (სხვათა შ ორის რუსული „სარაიც“ აქედან მოდის, გაიხსენეთ „Караван-сарай“ ანუ „ქარვასლა“).

204. **სუსტი** - დიახ, ესეც სპარსული სიტყვაა.

205 . **სუფთა** - გარეგნული ცვლილებები არის, მაგრამ აზრი იგივეა.

206. **ტანი** - „თან“-ი დღესაც იგივეს აღნიშნავს სპარსელებისათვის, რასაც ჩვენთვის.

207. **ტახტი** - ხშირ შემთხვევაში სპარსული „თ“ ჩვენთან მჟღერდება („თახთ“).

208. **ტოლჩა** - „ჩა“ ზოგადად კნინობითი სუფიქსია (ჯამი - ჯ(ჩ)ამჩა - პატარა ჯამი), ასე რომ, ტოლჩა რაღაც მომცრო ჭურჭელს აღნიშნავდა ორიგინალში, ჩვენთან კი უფრო მოდიდოებს დაერქვათ.

209. **უსტარი** - წერილს ნიშნავდა ჩვენთვის ძველად.

210. **ფათერაკი** - ცვლილება მხოლოდ გარეგნულია, აზრი იგივეა.

211. **ფალავანი** - ალბათ, ჩვენს გარეშეც ხვდებით, რომ ეს სიტყვა აღმოსავლურია და კერძოდ - სპარსული („ფაჰლავან“... ზოგადად სპარსული „ჰ“ ჩვენთან იკარგება; მაგ. ინდოეთის ქალაქი „დეჰლი“ - დელი).

212. **ფანდი** - მართალია, ჩვენში ეს სიტყვა მხოლოდ სპორტული ელფერით შეიმოსა, მაგრამ თავის დროზე „გაავზრებულ ქმედებას, რჩევას“ ნიშნავდა.

213. **ფანქარი** - აქ უბრალოდ ევარაუდობთ, რომ საქმე გვაქვს სპარსულ „ფაქ-ქარ“-თან (ფაქ - წმინდა, ქარ - საქმე)... ზუსტად ვერ ვიტყვით.

214. **ფანჯარა** - ყველას მოგეხსენებათ, რომ ეს სიტყვა სპარსულია, ოღონდ... ორიგინალში ახლაც აღნიშნავს კედელში ჩატანებულ ჭრილს, სარკმელს, რომელსაც მინა არ აქვს.

215. **ფარგალი** - როგორც წესი, ჩვენთან ორი ნარნარა ბგერიდან ერთი იცვლება, ამიტომაც „ფარგარ“ ფარგალი გახდა.

216. **ფარდა** - ესეც სპარსულია.

217. **ფარვანა** - ღამის პეპელა. გახსოვთ თეიმურაზის „შამიფარვანიანი“, რაც სანთლის (შამ) და პეპლის ტრფიალს ეხება?

218. **ფარჩა** - ძვირფასი აბრეშუმი.

219. **ფაფუკი** - განვმარტოთ?

220. **ფაქიზი** - „ფაქ“ უკვე ვთქვით, რომ „წმინდას“ ნიშნავს (ფაქ-ესთან - პაკისტანი - წმინდა ქვეყანა); ფაქიზიც აქედან ნაწარმოები ფორმაა.

221. **ფიანდაზი** - უკვე რამოდენიმეჯერ ვთქვით, რომ „ფა, ფაი“ ფეხია, „ანდაზ“ კი დაყრა-დაფენას ნიშნავს („აქ-ანდაზი“ არის მიწის (ხაქ) გადამყრელი).

222. **ფილაქანი** - სხვაობა არ შეიმჩნევა.

...222-ე ნომერში 222-ე სიტყვაზე შევჩერდეთ...

გავუფრთხილდეთ ქართულ ენას!!!

კოსმოსის ათვისება

პილოტირებული ფრენის ქრონიკა

9. 1962 წელი, 3 ოქტომბერი

უოლტერ მარტი შირა (Walter Marty Schirra) - კოსმოსური ხომალდი **„მერკური-8“**.

მესამე ამერიკელი კოსმონავტი, რომელიც ორბიტაზე გავიდა და პირველი ასტრონავტი, რომელმაც იფრინა აღრეული ამერიკული ხომალდების (მერკური, ჯემინი, აპოლონი) სამივე პროგრამით.

დაიბადა 1923 წელს. 1945 წლიდან იყო აშშ-ს საჰაერო ძალების მფრინავი და 90 საბრძოლო გაფრენა მოაწყო კორეის ომის დროს. 1959 წელს ჩაირიცხა პირველი შვიდი ასტრონავტის სიაში და პირველი გაფრენისას 9 საათსა და 13 წუთში 6-ჯერ შემოუფრინა დედამიწას. შემდეგი გაფრენები ჰქონდა 1965 და 1968 წლებში. 1969 წელს გავიდა **NASA**-ს შემადგენლობიდან.

10. 1963 წელი, 15-16 მაისი

ლეროი გორდონ კუპერი (Leroy Gordon Cooper) - კოსმოსური ხომალდი **„მერკური -9“**.

მეოთხე ამერიკელი კოსმონავტი, რომელიც ორბიტაზე გავიდა.

დაიბადა 1927 წელს ოკლაჰომას შტატში. 1949 წლიდან მსახურობდა აშშ-ს საჰაერო ძალებში. 1959 წელს ჩაირიცხა პირველი შვიდი ასტრონავტის სიაში. „მერკური 9“-ის პროექტით ფრენისას 34 საათსა 20 წუთში 22-ჯერ შემოუფრინა დედამიწას. მეორე გაფრენისას 1966 წელს იყო „ჯემინი 5-ის“ მეთაური. 1970 წელს გავიდა **NASA**-ს შემადგენლობიდან.

11. 1963 წელი, 14-19 ივნისი

ვალერი ბიკოვსკი - კოსმოსური ხომალდი **„ვოსტოკი -5“**.

ჯგუფური ფრენა.

12. 1963 წელი, 16-19 ივნისი

ვალენტინა ტერეშკოვა - კოსმოსური ხომალდი **„ვოსტოკ-6“**. *პირველი ქალი კოსმოსში.*

13. 1964 წელი, 12-13 ოქტომბერი

ვლადიმირ კომაროვი, კონსტანტინე ფეოქტისტოვი, ბორის ეგოროვი - კოსმოსური ხომალდი **„ვოსხოდი“**.

პირველი კოსმოსური ეკიპაჟი რომელიც სამი კაცისაგან შედგებოდა და რომლებმაც სკაფანდრების გარეშე იფრინეს.

14. 1965 წელი, 18-19 მარტი

პაველ ბელიაევი, ალექსეი ლეონოვი - კოსმოსური ხომალდი **„ვოსხოდ-2“**.

პირველი გასვლა ადამიანისა (ლეონოვი) ღია კოსმოსში.

15. 1965 წელი, 23 მარტი.

ვირჯილ ივან გრისომი (მეორე გაფრენა), **ჯონ უოტს იანგი (John Watts Young)** - კოსმ. ხომალდი **„ჯემინი-3“**.

ხელით მართვადი ხომალდის პირველი მანევრი ორბიტაზე.

ჯონ უოტს იანგი დაიბადა 1930 წელს სან-ფრანცისკოში. შემდგომში მან მთვარეზეც გაიარა, მანამდე კი 1962 წელს ჩაირიცხა ასტრონავტთა რიგებში. ჯონ იანგი ერთ-ერთი მათგანია, ვინც ხანგრძლივი დროის განმავლობაში რამოდენიმეჯერ, სხვადასხვა პროგრამის ხომალდებით იფრინა კოსმოსში.

16. 1965 წელი, 3-7 ივნისი

ჯეიმზ ალტონ მაკდივიტი, ედვარდ ჰიგინს უაიტი - კოსმოსური ხომალდი **„ჯემინი-4“**.

მეორე გასვლა ადამიანისა ღია კოსმოსში, უაიტმა ხომალდი 20 წუთით მიატოვა.

ჯეიმზ ალტონ მაკდივიტი (James Alton McDivitt) - დაიბადა ჩიკაგოში 1929 წელს. 1951 წლიდან სამსახური დაიწყო აშშ-ს საჰაერო ძალებში და კორეაში მოაწყო 145 საბრძოლო გაფრენა. 1962 წელს ჩაირიცხა ასტრონავტთა სიაში. 1969 წელს მაკდივიტი „აპოლონის“ პროგრამით მეორედ გაფრინდა კოსმოსში.

ედვარდ ჰიგინს უაიტი-II (Edward Higgins White II)

დაიბადა 1930 წელს. 1952 წელს დაასრულა აშშ-ს სამხედრო აკადემია და 1959 წელს შეუერთდა ასტრონავტთა რიგებს. ედვარდ უაიტი არის პირველი ამერიკელი, ვინც ღია კოსმოსში გავიდა. მეორე კოსმოსური ფრენისათვის მზადებისას 1967 წლის 27 იანვარს უაიტი ორ სხვა ასტრონავტთან ერთად საცდელი ფრენისას დაიღუპა.

გასული ნომრის პასუხები

პირველი გვერდი

თარაზულად: 7. მარიამობისთვე. 8. ალამუთი. 9. მოწმე. 11. შვეიცარია. 14. დეტექტორი. 15. რუა. 17. სავაო. 18. სტილეტი. 19. ბუოლი. **შვეულად**: 1. ტაბლა. 2. სიამოვნება. 3. ამეთვისტო. 4. ხბო. 5. ისტორია. 6. სვემა. 10. ბაგრატი. 12. ლენაუ. 13. მურტალო. 16. პლაჟი.

მე-4-5 გვერდი

თარაზულად: 1. დეფისი. 4. სკრიაბინი. 8. კურტუმი. 14. მანერჰეიმი. 15. ცინდალი. 16. სკალპი. 19. კომუნიკატორი. 20. პრიმატი. 21. საკე. 24. ემილი. 25. სმოგი. 26. სტოლეტოვი. 31. იენა. 32. ფსონი. 33. არმია. 34. ოპელი. 39. მესია. 40. შმორი. 41. შამპუნი. 42. ტუტუ. 47. იანიჩარი. 48. ალსინდორი. 49. სიკორა. 52. სეტი. 53. ნეშომპალა. 54. სიკოფანტი. 58. კარტერი. 59. ჰრაქი. 60. მდელო. 65. რანეტი. 66. კვაგა. 67. სინატრა. 68. გალა. 72. სიცილია. 73. მელპომენე. 74. ბეკერი. 78. აფრა. 79. დეკალიტრი. 80. პროლეტარი. 84. ბაზელი. 85. მარსო. 86. კამკამა. 87. ანკა. 91. კრეონტი. 92. ლივრი. 93. ჩიორა. 98. ბურე. 99. პლანტაცია. 100. მაგდებურგი. 103. პლენუმი. 104. პერიმეტრი. 105. პლისე. 110. არტეკი. 111. გერდა. 112. კორბუტი. 113. ხვნა. 117. ორფეოსი. 118. ბრაგე. 119. ალავერდი. 123. განა. 124. სალნიკოვი. 125. ონდატრა. 129. ბოფორტი. 130. დრაკულა. 131. უკრაინა. 136. ოლიგოფრენი. 137. მცენარე. 138. ხალათი. 139. ერინია. 140. პოლიცაი. 141. ჯანიბეკოვი.

შვეულად: 1. დემოკრატია. 2. ფონემა. 3. სურინამი. 5. კომეტა. 6. ბაია. 7. ნოდარი. 9. ტიკი. 10. მალთაყვა. 11. ჰერკულესი. 12. კლიმატი. 13. ნიკეა. 17. ვრემი. 18. სტოლიპინი. 22. აგარა. 23. ატოლი. 27. ინტერნეტი. 28. გნომი. 29. მირანდა. 30. სამურაი. 35. გირჩა. 36. ტროლოპი. 37. ეპარქია. 38. კურორტი. 43. სიასამური. 44. ერნესტო. 45. ფიოლერი. 46. მიქაელი. 50. მოკრივე. 51. ქონდარი. 55. ბაქტრია. 56. აქციუმი. 57. მალარია. 61. ანტიფრიზი. 62. იგლესიასი. 63. რაგნარეკი. 64. ტალეირანი. 69. გინეა. 70. ოპერა. 71. ბერტა. 75. ჯამბაზები. 76. ლამანტინი. 77. ოლიმპიადა. 81. ბლერი. 82. პადრე. 83. კარელია. 88. ბოქლომი. 89. მილიცია. 90. არაბელა. 94. პრელატი. 95. ფაზენდა. 96. ზაგრები. 97. ბრუსტვერი. 101. სნუკერი. 102. მეკონგი. 106. იარანგა. 107. ჯექსონი. 108. შტილმარკი. 109. სადისტი. 114. რედაქტორი. 115. პროვოკაცია. 116. გვარჯალაძე. 120. ანკორიჯი. 121. აკირა. 122. ონო. 126. რობოტი. 127. გლენი. 128. უნგარო. 132. მოსე. 133. ენიო. 134. ურვა. 135. ჩიხი.

უნგრული კროსვორდი - კუნძულები

1. მადაგასკარი. 2. შრი-ლანკა. 3. შპიცბერგენი. 4. ტონგა. 5. ნიუფაუნდლენდი. 6. ტაიტი. 7. რაპანუი. 8. ტასმანია. 9. ტაივანი. 10. კუბა. 11. კიუი. 12. იავა. 13. სუმატრა. 14. სიცილია. 15. ლუსონი. 16. კრკი. 17. იამაიკა. 18. გუამი. 19. ზანზიბარი. 20. იბისა. 21. მალიორკა. 22. კერგელენი. 23. გალაპაგოსი. 24. ბიკინი. 25. კიუსიუ. 26. ურუპი. 27. კორფუ. 28. ანჟუ. 29. ბაუნტი. 30.

მე-7 გვერდი

თარაზულად: 1. სუვოროვი 4. იროკეზები 8. ბასკი 11. მაზურკა 19. ფული. 20. აზერბაიჯანი 21. აუსტერლიცი 22. იორკი 25. ნოვგოროდი 26. პროვინცია 27. ჩკალოვი 28. ევრო 33. ბირონი 34. ბერია 35. პერსეპოლისი 37. ისრაელი 42. ედუარდი 43. სეკვოია 44. გრევი. 45. გურიონი 51. კონსტანტინოპოლი 54. აბჰასვარა 56. შპრე 60. კლოაკა 61. ჰანოი 62. არარატი 63. შპიცბერგენი 68. ტროა 69. არტემიდე 70. კვარტერონი. 71. აცტეკები 72. პატაგონია 73. ლუტეცია 74. მაზარინი 75. იბისი

შვეულად: 1. საფო 2. ვოლგოგრადი 3. ვეზირი 5. რუალ 6. კოჯორი 7. ზინოვიევი 9. ამტი 10. კარაკასი 12. არიოვისტი 13. უნია 14. კარაველა 15. ბროდვეი 16. ჰუსი 17. ციალი 18. შიმონ 23. უგანდა 24. ანისი 29. ობი 30. რიბენტროპი 31. სლავები 32. მარნა 36. პერი 38. ოდესა 39. ივანე 40. აუშვიცი 41. კორეა 46. კალკუტა 47. ლაფაიეტი 48. ფლორეალი 49. კამპანია 50. სპენსერი. 52. ოშკი. 53. პერიკლე. 55. რაევსკი. 57. ლოიოლა 58. შტატი. 59. ნგუენი 64. არგო 65. ნერუ 66. ტრუა 67. გიზი.

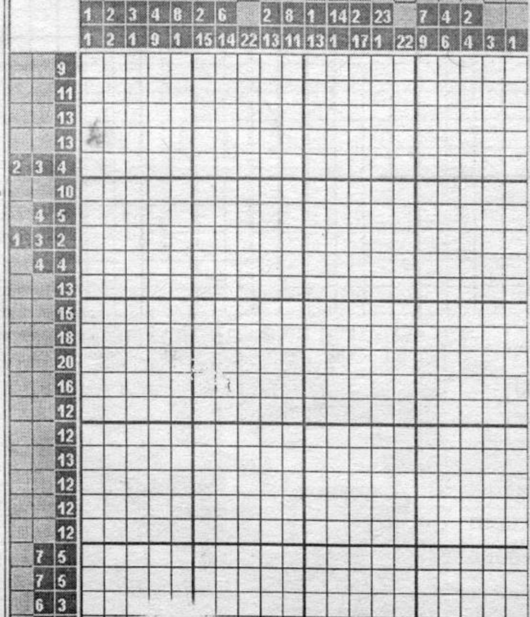

მერვე გვერდი

იტალიური კროსვორდი

ჩვენი იტალიური კროსვორდის ამოხსნა ყველას დაასწრო ქალბატონმა **ქეთი ბესელიამ** და პირველმა (12სთ.30წთ.) მოგვახსენა სიტყვა-კოდი (პუგოვკინი). ქალბატონ ქეთის გადაეცემა ჩვენი პრიზი - ვიდეოკასეტა.

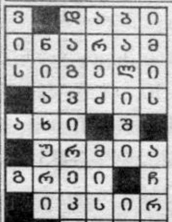

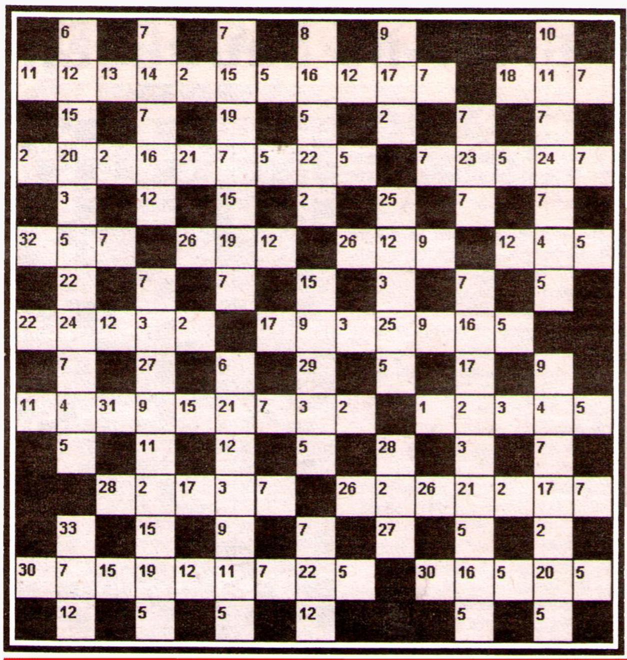

1 ვ	14	21
2 ე	15	22
3 რ	16	23
4 ც	17	24
5 ი		25
6		26
7		27
8		28
9		29
10		30
11	18	31
12	19	32
13	20	33

30 ხაზი 25 სვეტი

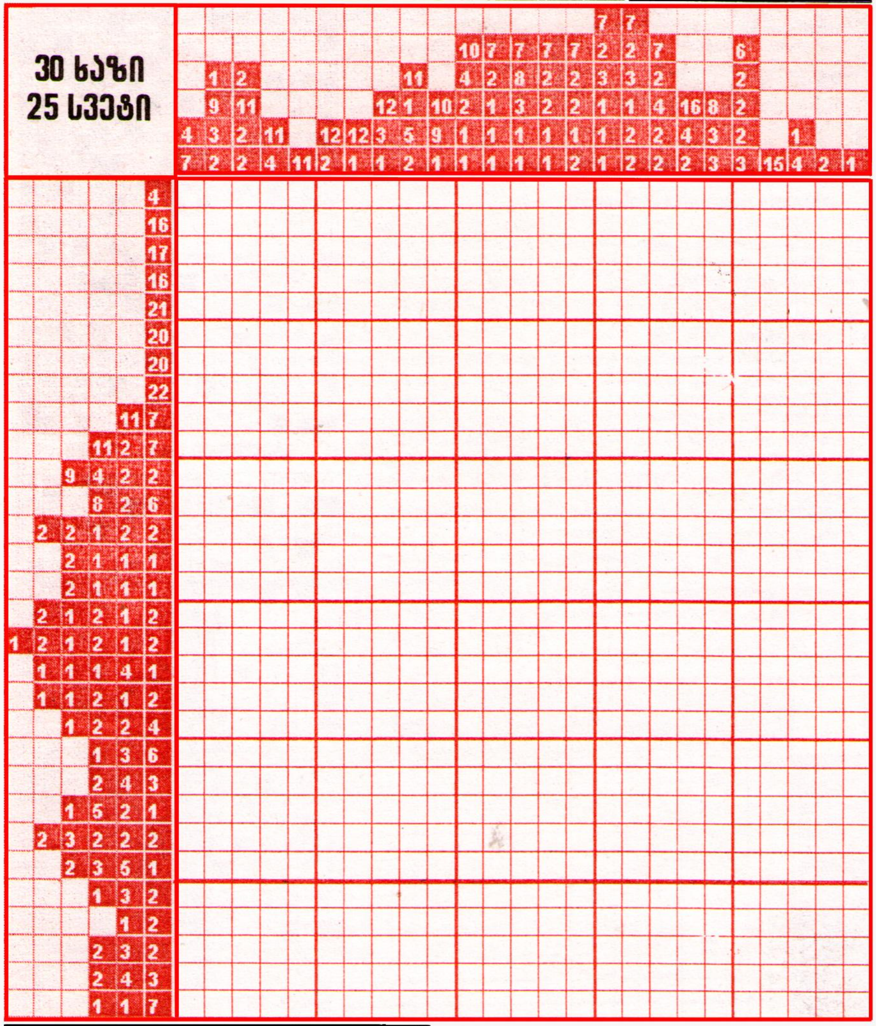

გასული ნომრის „იაპონურები"

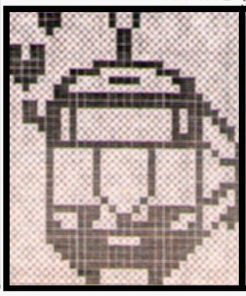

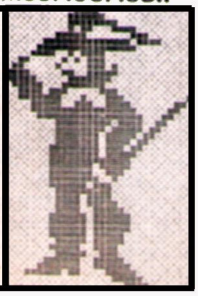

ი/ს „ფანტაზია-2000" (ნატალია ბერიკაშვილი) რეგისტ. ვაკე-საბურთალოს რაიონული სასამართლოს მიერ № 5/1-2304.
ტელ.: 79-53-70, (877) 72-61-18.
e-mail - sashiko45@hotmail.com
გამოდის **ალექსანდრე და ვახტანგ ელერდაშვილების** რედაქტორობით

442. მოსამართლე: - მაშ, მოგ-

1000 კურიოზი

ვახსენეთ საქმის ვითარება!
- მან მე საწოლში ჩამითრია და საშინელი შეურაცხყოფა მომაყენა!
- მოქმედებით?
- არა, უმოქმედობით.

443. АРМЯНСКОЕ РАДИО:

- Как поймать крокодила с помощью пустого спичечного коробка, бинокля и пинцета?

- Нужно посмотреть на крокодила через перевернутый бинокль, он станет маленьким-маленьким. Затем его нужно взять пинцетом и поместить в спичечный коробок.

444. - ბიჭო, ვანო, გუშინ ერთი ლიტრა არაყი დავლიე!
- მარტო?
- არა, ხინკალთან ერთად!

445. - როგორ მოვკლათ ლურჯი სპილო?
- ლურჯი სპილოს თოფით!
- სწორია! როგორ მოვკლათ წითელი სპილო?
- ხელი უნდა წავუჭიროთ ყელში, დახრჩობა დავუწყოთ და როცა მთლად გალურჯდება, ლურჯი სპილოს თოფით მოვკლათ.
- როგორ მოვკლათ მწვანე სპილო?
- უხამსი ანეკდოტები უნდა მოვუყვეთ და როცა სირცხვილისაგან გაწითლდება, ხელი წავუჭიროთ ყელში, დახრჩობა დავუწყოთ და როცა მთლად გალურჯდება, ლურჯი სპილოს თოფით მოვკლათ.
- როგორ მოვკლათ ყვითელი სპილო?
- დებილო, ყვითელი სპილო არ არსებობს!

446. В одном далеком чукотском селе родился очень умный мальчик. Его с позором выгнали. Так появились японцы.

447. - როგორ მეზიზღება ეს ლევ ტოლსტოი!... რამ დააწერინა ოთხი ტომი „ომი და მშვიდობა?!"
- წაიკითხე?
- არა, ქსეროქსზე გადამაღებინეს.

448. НОВОСТЬ:

Когда у нового президента США Джорджа Буша-младшего родилась дочь, демократы облегченно вздохнули.

449. განცხადება:
იყიდება მუდმივი ძრავა.
გარანტია ორი წელი.